17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1995 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 199 (953)

Ազգ
Azg
armenian daily

Տապալվեց Չիլլերի նոր կառավարությունը

Ճշմարիտ ուղի կուսակցության 13 պատգամավորների դիրքորոշումը ճակատագրական եղավ

[illegible]

Հոկտեմբերի 15-ին գումարվեց Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի արտահերթ նիստ: Օրակարգում Թանսու Չիլլերի փոխարինողության կառավարության վստահության քվեի հարցն էր: Թվում էր, թե նոր կառավարությունը կարժանանա Մեջլիսի հավանությանը, և կառավարական ճգնաժամը Թուրքիայում վերջ կգտնի: Նման ենթադրության համար առկա էին գրեթե բոլոր նախադրյալները: Սակայն Ճշմարիտ ուղի կուսակցության ներքին տարաձայնությունները, ժողովրդավարական ձախակողմյան կուսակցության նախագահ Բյուլենթ Էջեվիթի տատանողական դիրքորոշումը և վերջապես գործադրյալ վորների հարցում չզիջելու Չիլլերի համառությունը կանխորոշեցին նոր կառավարության ապագան: Քվեարկությանը մասնակցեցին 421 պատգամավոր, որոնցից 230-ը՝ դեմ, իսկ 191-ը՝ կողմ քվեարկեցին: Մինչդեռ վստահության քվեի համար Չիլլերին առնվազն 215 ձայն էր անհրաժեշտ: Բյուլենթ Էջեվիթի ժողովրդավարական ձախակողմյան կուսակցությունը, որը մինչ այդ համաձայնության էր եկել Ճշմարիտ ուղի կուսակցության հետ նոր կառավարությանն աջակցելու շուրջ, նախ սկսեց տատանվել, իսկ վերջին պահին տեղի տվեց: Տվյալ կուսակցության տասը պատգամավորներն անխտիր դեմ քվեարկեցին: Նրանց օրինակին հետևեցին նաև Ժողովրդահանրապետական, Բարօրություն և Մեծ միասնություն կուսակցությունների պատգամավորները: Տես # էջ 5

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Բոսնիական սցենարը չի կրկնվի Ղարաբաղում

ԵԱՀԿ ներկայացուցիչը ճնշում է ՄԱԿ-ի գործողությունը Հարավսլավիայում

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Անդ. թղթակից. Ասիական Ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորմանն ուղղված տարբեր մակարդակի բանակցություններում բազմիցս ընդգծվել է, որ հայ-ադրբեջանական դիմակայության գոտում տարուց ավելի պահպանվող զինադադարը բավենտաս պայմաններ է ստեղծում հակամարտության վերջնական լուծման համար: Չնայած ստորագրվելիք խաղաղական համաձայնագրի սկզբունքային կետերում հակամարտ կողմերի դիրքորոշումները առայժմ մնում են իրարամերժ, միջնորդ երկրների և կազմակերպությունների ներկայացուցիչները արդարացիորեն նշում էին, որ մարտական գործողությունների վերսկսման վտանգը բացառելու համար Ադրբեջանի և Լեռնային Ղարաբաղի զինված ուժերի միջև պետք է տեղաբաշխվեն միջազգային խաղաղապահ ուժեր, մանավանդ որ այդ ուժերի տեղաբաշխման հարցում գոյություն ունի հակամարտ կողմերի սկզբունքային համաձայնությունը: Այդ կապակցությամբ ԵԱՀԿ հովանու ներքո Լեռնային Ղարաբաղի, Ադրբեջանի և Հայաստանի պատվիրակությունները ակտիվ բանակցություններ են վարում, մասնավորապես, ղարաբաղյան և ադրբեջանական զորքերի շփման գծի աշխարհագրական դիրքի, երկու կողմերի սահմանազատման և դրա հետ կապված բուֆերային գոտու ստեղծման, հակամարտ կողմերի ծանր զինտեխնիկայի հետքաշման և դրանց կենտրոնացման կետերի, հակամարտության գոտու ապառազմականացման, թռիչքների սահմանափակման գոտու և վերջապես սղառազինությունների սահմանափակման թեմայի շուրջ: Տես # էջ 2

Համաշխարհային բանկի հատկացումները կավելանան 150 մլն-ով

Համաձայն ՀՀ կառավարության հաղորդագրության, հոկտեմբերի 9-12-ը Վաշինգտոնում կայացած Համաշխարհային բանկի և Միջազգային արժութային ֆոնդի տարեկան ժողովում որոշվել է, որ 1996 թվականից Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի կողմից Հայաստանին տարեկան լրացուցիչ հատկացվելու 150 մլն. դոլար: Սա հնարավորություններ է ընձեռում արդյունաբերության, մասնավորապես, ղենձածուլության զարգացման ծրագրերի իրականացման համար: Համաշխարհային բանկի և Միջազգային արժութային ֆոնդի կողմից Հայաստանին տրամադրվող վարկերի ընդհանուր գումարը տարեկան կկազմի շուրջ 400 մլն. դոլար: ԵՏ

Կանցկացվի աշնանային զորակոչ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՄՍ: «Զինապարտության մասին» օրենքի համաձայն, ՀՀ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը ստորագրել է հրամանագիր՝ հերթական աշնանային զորակոչ անցկացնելու մասին: Համաձայն հրամանագրի, զորակոչը կանցկացվի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին: Հանրապետության կառավարությանը հանձնարարվել է երկշաբաթյա ժամկետում սահմանել համապատասխան պայմաններ: Հրամանագրում չի նշվում զորակոչի անցկացման կոնկրետ ժամկետները:

Այս անգամ՝ հարավ-արևմտյան սահմանը

Վերջին երկու օրերին Ադրբեջանի զինված ուժերի ստորաբաժանումների կրակի թիրախ է դարձել հայ-ադրբեջանական սահմանի հարավ-արևմտյան հատվածը: ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամուլի և լրատվության վարչության տվյալներով, հոկտեմբերի 14-ի երեկոյան ժամը 18 անց 30-ից մինչև 23 անց 50-ը հակառակորդը հետևակի մարտական մեքենայից, ինչպես նաև հրաձգային տարատեսակ զենքերով գնդակոծել է Սիսիանի շրջանի Արևիս գյուղի դիրքերը: Գնդակոծությունը վերսկսվել է հոկտեմբերի 15-ի առավոտյան ժամը 9 անց 15-ին և կարճատև ընդհատումներով շարունակվել մինչև ժամը 18-ն անց 10-ը: Մեր կողմից տուժածներ չկան: Հայկական ստորաբաժանումները համարժեք պատասխան գործողություններով հակառակորդին հարկադրել են դադարեցնել կրակը: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Ալեք Մանուկեան. «Բոլորս պէտք է օգնենք մեր հանրապետութեան նախագահին, որպէսզի յաջողի իր առաքելութեան մէջ»

Առաջիկայ տարի նա մեր ժողովրդի նահապետը կը դառնայ 95 տարեկան: Բազմարդյուն կեանքի մի նոր հանգրուան, որ պարզապէս կ՚ամրացնի նրա փաստակը բարերարութիւնների և խոստման կարգապահութիւնների բիբ: Նրա տարին իրեն զգացնել է տալիս միայն դողդոջուն ձայնածի մէջ: Սուր միտքը, արտակարգ յիշողութիւնը, զուարթախոհութիւնը, զարմանալի սրափ մտածելակերպը, կոնկրետութիւնը հիացնում են խոսակցին: Բիչ է խօսում նա, մանաւանդ, երբ հարցը չի վերաբերում իր մանկութեանն ու պատանեկութեանը, որն անցել է Գասպարա աւանում (Փզմիրի նահանգ), կամ երիտասարդութեանը, երբ գրպանում ընդամենը 20 դոլար հասել է Մ. Նահանգներ և յաման աշխատանքով հետզհետէ կերտել տնտեսական այս կայսրութիւնը, որ կոչւում է Մասկօ և ներկայումս ղեկավարւում որդու՝ Ռիչարդի կողմից: Առաւելապար խօսակցին պատմել տալու մի խորհրդով ձևաստեղծը ունի նա՝ աչերով սիրտին խփում է ծնկներին: Լսում է ուշադիր, և յանկարծ՝ մի կարճ հարցում, որը ճիշդից չշեղուելը յայտնի է անշուշտ: Թեման չսպառած չես կարող ազատել նրա զննող-կշռող հայեացքից:

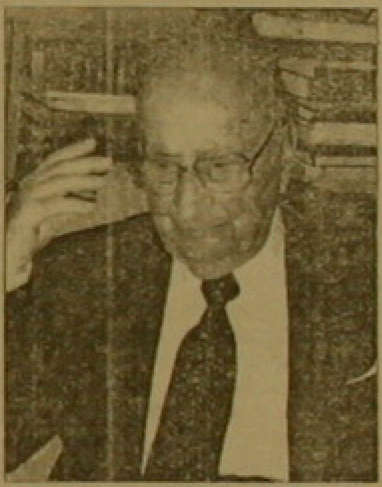

Այս անգամ նա ինձ ընդունեց Մասկօյի շէնքի բաժիններից մէկում իր անձնական գործերի տնօրէնի և իր անմիջական կրող ժամկոչային հիմնադրամի խորհրդի ատենապետ Եղուարդ Ազատեանի գրասենեակում և համաձայնեց «Ազգի» ընթերցողների համար հարցազրոյց տալ: Տրամադրութիւնը բարձր էր: Դուստր Հայկական բարեգործական ընդհանուր միութեան նախագահ Լուիզ Մանուկեան Սիմոնը ազգային բարեսիրական գործերով դարձել գտնում է Հայաստանում և անմիջական հետախուզումներով իրեն տեղեկացնում ծրագրերի յաջող ընթացքի մասին: Որդին Մ. Նահանգների յառաջին գործարար ու դիմանկարողներից մէկը Ռիչարդը, դեռ Բիչ առաջ, իմ ներկայութեամբ, հօր և Ե. Ազատեանի հետ քննարկում էր Վաշինգտոնում Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանատան ամբողջ շէնքը Մասկօյի արտադրած գերազանց կահոյքով ծրծորէն կահաւորելու հարցը: Թոռնուհին՝ Քրիսը, որ ժառանգական արեւմտեան ժամանակակից մակարդակով անգլերէն տեղեկութիւն է սփռում Հայաստանի և հայութեան մասին, Բիչ առաջ էր Նիւ Եորքից զանգահարել և հետաքրքրուել պապի առողջութեամբ ու խոստացել գալ տեսութեան: Բայց ամենակարեւորը՝ Վաշինգտոնում ՀՀ դեսպանատնից հրաւէր է ստացել հոկտեմբերի 23-ին որդու և դստեր հետ միասին Նիւ Եորքում ճաշ առանձնազրոյց ունենալու Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի հետ: Այդ հանդիպմանն են ուսանկարը մանկան նման երանգ նում է նրան, և բնականաբար, առաջին հարցս ուղղում եմ այդ մասին: Տես # էջ 3

ՍԵՓԱԿԱՆ

Պետնախաձեռնողը կանաչ լույս է տալիս ԱԷԿ-ի թողարկմանը

ՏԻԳՐԱՆ ԲԵԼԵՅԱՆ

Պետական բնդունով համաձայնությամբ միաձայն որոշել է բացահայտել հայկական ատոմակայանի երկրորդ էներգաբլոկի ֆիզիկական թողարկումը: Այս մասին մեզ հայտնեց «Ռոսէներգոատոմ» պետական կոնցեռնի փոխնախագահ Բորիս Անտոնովը, որը պետնախաձեռնողի նիստի ավարտին, շաբաթ օրն առավոտյան մեկնեց Մոսկվա: Նա ընտանեկան է ռուսական փոխելիքի տուփը սփիր և Լենինգրադի արտաքինում: Բ. Անտոնովի խոսքերով, այսօրվա ԱԷԿ-ում կսկսվի երկրորդ նախապատրաստական փուլը, որը ներառում է ֆիզիկական փորձարկումների անցկացում և նաև հողամասի հատուկ կոչված ինտենսիվ մեռանելիքով մակարդակի: «Ռոսէներգոատոմի» ներկայացուցիչ փաստեց ՀԱԷԿ-ի կոլեկտիվի կատարած մեծ աշխատանքը և նրա պատրաստությունը թողարկման ներկա փուլին: Պետնախաձեռնողի նախորդ նիստին արված բոլոր դիտողությունները հաշվի են առնվել և դրանց պատճառները վերացված են, հայտնեց Բ. Անտոնովը: Նա առանձնահատուկ ընդգծեց, որ «այսօր միջուկային անվտանգության հարցում չի կարող լինել զիջում լինել»: «Ռոսէներգոատոմի» փոխնախագահը ճեպ ռուսաստանյան կազմակերպությունների, գլխավոր կոնստրուկտորի, գիտական ղեկավարի ու գլխավոր նախագծողի «լավ պատրաստականությունը»: Նրանք խոսքային վերահսկողության տակ են դրանում ԱԷԿ-ի և, մասնավորապես, միջուկային անվտանգության հարցերը: Տես # էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրաք. 99,96 տոկոսով Սադդամ Հուսեյնը վերընտրվեց

Իրաքից ստացված տեղեկությունների համաձայն, հոկտեմբերի 16-ին, երկրի նախագահի ընտրություններին, որն անցավ «համաժողովրդական բարձր վերելքով», մասնակիցների 99,96 տոկոսն իր ձայնը տվեց երկրի նախագահի միակ թեկնածուին՝ Սադդամ Հուսեյնին, որը, համաձայն Իրաքի սահմանադրության, կզբաղեցնի այդ պաշտոնը ևս 7 տարի՝ մինչև 2002 թվականը: Իրաքի հեղափոխական հրամանատարության խորհրդի փոխնախագահ Իզաթ Իբրահիմովը վարչակազմի հակառակորդներին կոչ է արել ճանաչել քվեարկության արդյունքները: Հետաքրքիրն այն է, որ ընտրողները պարտավոր էին պատասխանել մեկ հարցի՝ վստահո՞ւմ են նրանք Սադդամ Հուսեյնին: Նույն օրը երեկոյան Բաղդադում, ի պատիվ նորընտիր նախագահի, տեղի ունեցավ ժողովրդական մեծ տոնահանդես:

Կուբայական շաքար՝ ռուսական նավթի դիմաց

ՀԱՎԱՆԱ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՄՍ: Հավանայում ստորագրվեց համաձայնագիր Ռուսաստանի և Կուբայի միջև, որի համաձայն՝ Կուբան վերսկսելու է շաքարի առաքումը ռուսական նավթի դիմաց: Այս մասին համաձայնությունը ձեռք է բերվել ՌԴ փոխվարչապետ Օլեգ Սոսկովեցի՝ Հավանա կատարած պաշտոնական այցի ընթացքում:

ԱՇԽԱՐՀ

Շփման խմբի հերթական նիստը Մոսկվայում

Հոկտեմբերի 17-ին Մոսկվայում աշխատանքը կսկսի Բոսնիայի խաղաղության կարգավորմանը նվիրված միջազգային շփման խմբի հերթական նիստը, որի աշխատանքներին մասնակցում է նաև ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի օգնական Ռիչարդ Հոլբրուկը: Նրա մասնակիցները կքննարկեն իրադրությունը տարածաշրջանում և ինչպես նշեց Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին գործերի նախարար Անդրեյ Կոզիրևը, նաև կնախապատրաստվի Բոսնիայի հիմնահարցին նվիրված միջազգային համաժողովի: Իսկ իրադրությունը ռազմական հակամարտության գոտում մնում է պայթյունավտանգ: Երկու բոսնիական կառավարական զորքերի հրամանատարությունը մեղադրեց սերբերին, նրանց կողմից Սանսկի Մոստ քաղաքի շրջակայքում ձեռնարկված հարձակողական գործողությունների համար: Սերբերն իրենց հերթին մեղադրելով մահմեդականներին հրադադարի պայմանները խախտելու մեջ, պահանջեցին հակամարտության գոտի գործուղել ՄԱԿ-ի դիտորդների, որոնցից առաջին խումբը, թվով վեց հոգի, ժամանեց տարածաշրջան:

Մոսկվա. Ահաբեկիչը տեղում սպանվեց

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՄՍ: Հոկտեմբերի 14-ին Մոսկվայի Կարմիր հրապարակից ոչ հեռու անհայտ մեկը մտել էր հարավկորեացի զբոսաշրջիկների ավտոբուսն ու վերջիններիս պատանդ հայտարարել: Նրան նկատել էր փողոցում այդ պահին զինված վաճառող մի կին, որին զարմացրել էր երիտասարդի դիմակավորումը, և նա որոշել էր տեղյակ պահել այդ մասին իրավապահ մարմիններին: Նրանց ժամանելուն պես ահաբեկիչն արդեն պատրաստել էր պահանջները. այն է՝ 30 մլն դոլլար և անարգել մեկնելու օդանավակայաններից մեկն ուղևորվելու հնարավորություն: Ըստ նրա, այնտեղ սպասում էին իր հանցակիցները: Մինչև ուշ երեկո տևած բանակցությունների ընթացքում պահանջները մեղմվել էին: Նա արդեն ուզում էր միայն 10 մլն դոլլար և 500 հազարի դիմաց էլ բաց էր թողել ավտոբուսում գտնվող կանանց և երեխաներին: Իրավապահ մարմինները ահաբեկչին առաջարկել են փոխել ավտոբուսը, քանզի դրա վարորդին արդեն սպառնում էր, սակայն վերջինս հրաժարվել է: Մեկ այլ ավտոբուսի վրա փորձնական պարտադրում անցկացնելուց հետո, «Ալֆա» հատուկ խմբին հրաման է տրվել գրոհել ահաբեկչի պահած ավտոբուսը, չնայած Հրվ. Կորեայի դեսպանատան աշխատակիցները պահանջում էին գրոհի չգնալ: Այդուհանդերձ գրոհը կայացավ և տևեց միայն 21 վայրկյան: Բոլոր պատանդներն անվնաս ազատվեցին, իսկ ահաբեկիչը, չնայած հասցրեց մի քանի կրակոց արձակել իր մոտ եղած Մակարով ատրճանակից, դիմահար կրակոցից տեղում սպանվեց: Նրա մոտ փաստաթղթեր չեն հայտնաբերվել: Արտաքինից նա ռուս է, տարիքը՝ 35-40: Վկաների տվյալներով, նա խոսում էր ընդգծված հարավռուսական առոգանությամբ:

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ **տեղական**

Սկիզբը էջ 1

Թվում էր, թէ մօտ ապագայում միջնորդ եւ հակամարտ կողմերը կհասցնեն որեւէ փոխըմբռնման համաձայնութեան, որը խոր կդառնար Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ ռազմական առճակատման վերսկսման հնարաւորութիւնը: Սակայն Բալկաններում ընթացող իրադարձութիւնները խոր մտահոգութիւն առաջացրին Ստեփանակերտում, հատկապէս միջազգային հանրութեան կողմից Լեռնային

սաց Ն. Սալոմոնսոնը: Փաստօրէն ՄԱԿ-ի առաքելութիւնը Բոսնիայում ձախողվեց, որովհետեւ ՄԱԿ-ի զօրքերը չունէին համապատասխան գործողութիւնների հստակ մանդատ: Հարաւսլաւիայում տեղաբաշխված ՄԱԿ-ի խաղաղապահ զօրամասերը հստակ պատկերացում չունէին, թէ ինչպէս պէտք է արձագանքէին հակամարտ կողմերի այս կամ այն գործողութեանը: Բոսնիայում տապալված ՄԱԿ-ի խաղաղարար առաքելութիւնը դաս եղաւ ԵԱՀԿ-ի

ԵԱՀԿ առաքելութիւնը կհանդիպի մեծ դժվարութիւնների: Բացի այդ, խաղաղարար գործողութեան հաջողութիւնը մեծապէս կախված է այն բանից, թէ ով կղեկավարի տարածաշրջան մտնող զօրքերը: Իմ կարծիքով, հիմնական ուժերը պէտք է գան խաղաղ տարածաշրջանում մեծ շահեր չունեցող պետութիւն, օրինակ, Ֆինլանդիայի կամ, ասենք, Շվեդիայի ներկայացուցիչը: Անհնար, մենք բոլոր ջանքերը կգործադրենք, որպէսզի ղարաբաղյան դիմա-

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Բոսնիական սցենարը չի կրկնվի Ղարաբաղում

ԵԱՀԿ ներկայացուցիչը քննադատում է ՄԱԿ-ի գործողությունը Հարավսլավիայում

Ղարաբաղի Հանրապետութեան անվտանգութիւնը երաշխաւորելու առումով՝ Ղարաբաղյան փորձագէտների կարծիքով, նախկին Հարավսլավիայում կատարվածը, մասնավորապէս, մահմեդական Սրեբրենիցա քաղաքի եւ Սերբական Կրայինայի անկումը կարող է բացասական նախադեպ լինել հատկապէս ԼՂՀ-ի համար:

«Կրկնվի՞» արդյոք բոսնիական տարբերակը Ղարաբաղում: Այս հարցով մենք դիմեցինք անցյալ շաբաթ Ստեփանակերտ ժամանած ԵԱՀԿ-ում Հոլանդիայի պատվիրակութեան առաջին քարտուղար, ԼՂՀ հարցով Թբիլիսիում բացված ԵԱՀԿ մշտական ներկայացուցչութեան անդամ Նիկոլաս Յան Սալոմոնսոնին ու ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցչի դաշտային օգնական, Հունգարիայի ներկայացուցիչ Զոլտան Մասյուշին: «Ես այն կարծիքին եմ, որ Բոսնիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ գոյություն ունի մեծ տարբերություն, ա-

համար: Ու մենք երբեք չենք կրկնի այդ սխալները: Նախ եւ առաջ մենք պէտք է ստանանք հակամարտ կողմերի ստորագրած համապատասխան մանդատ հակամարտութեան գոտում խաղաղարար գործողութիւն ծավալելու նպատակով: Չափազանց կարեւոր է հիշել այն մասին, որ ԵԱՀԿ-ն զինված ուժեր կտրամադրի ոչ թէ խաղաղութիւն հաստատելու, այլ խաղաղութիւնը պահպանելու համար: Այսինքն ԵԱՀԿ խաղաղարար ուժերը չեն միջամտի մարտական գործողութիւնների վերսկսման դեպքում, եւ փորձը ցույց է տալիս, որ նման ուժերի առկայությունը սովորաբար դրականօրէն է անդրադառնում զինադադարի գոտում կայունութիւնը պահպանելու մասին: Իմ խորին համոզմամբ, Լեռնային Ղարաբաղում ԵԱՀԿ խաղաղապահ ուժերի տեղադրումը կապված է հակամարտ կողմերի միջեւ քաղաքական համաձայնութեան շուտափույթ ձեռքբերման հետ: Առանց այդ համաձայնութեան

կայունութեան գոտում ԵԱՀԿ խաղաղապահ ուժերը գործեն չեզոքութեան եւ անկողմնակալութեան սկզբունքների համապատասխան»:

Մեր այն հարցին, թէ ինչ միջոցներ կձեռնարկեն ԵԱՀԿ խաղաղապահ ուժերը, օրինակ, հրադադարի խախտումի դեմ, Եվրոպական անվտանգութեան գործող նախագահի անձնական ներկայացուցչի դաշտային օգնական Զոլտան Մասյուշը պատասխանեց, որ ԵԱՀԿ խաղաղարարները կղեկավարվեն բացառապէս չեզոքութեան հիմունքներով: Նրա խոսքերով, նույնիսկ Քուվեյթում, որտեղ իր գլխավորած ստորաբաժանումները իրականացնում էին խաղաղարար գործողութիւնը, միջոցներ չէին ձեռնարկում Իրաքի կողմից բացահայտ ագրեսիայի դեմ: «ԵԱՀԿ բաժանարար զօրքերը զենք կկիրառեն միայն այն դեպքում, երբ հակամարտ կողմերից որեւէ մեկը հարձակում ձեռնարկի իրենց վրա», վերջում ասաց Զոլտան Մասյուշը:

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Բացվեց Վարդգես եւ Ռիտա Պալյան նախակրթարան

Հոկտեմբերի 13-ին Հայաստանում Վ. Թեքեյանի անվան վարժարանների լիազոր համակարգիչ տիկ. Ռիտա Պալյանի գլխավորությամբ ՀԲԸ Միության Կենտրոնական վարչության անդամ, ԹՄՄ Միացյալ Նահանգների եւ Կանադայի Կենտրոնական վարչության կրթական հարցերի գծով խորհրդական Կառլեն Դալլաքյանը, ԱԺ պատգամավոր Հրանուշ Հակոբյանը, Երեւանի մանկական պատկերասրահի տնօրեն Հենրիկ Իգիթյանը, Երեւանի պետական համալսարանի դեկանատի Ռաֆիկ Մաթեւոսյանը, ԹՄՄ Կենտրոնական վարչության ներկայացուցիչ Եղիա Գայանյանը եւ մի խումբ լրագրողներ այցելեցին Երեւանի թիվ 92 Վահան Թեքեյան վարժարան, որտեղ հանդիպում ունեցան վարժարանի տնօրինության եւ ուսուցչական կազմի հետ: Դպրոցի «Վարդգես եւ Ռիտա Պալյան» վերանորոգված դասարանում տեղի ունեցավ ընդունելություն: Տնօրինությունն ու ուսուցչական կազմն իրենց շնորհակալությունը հայտնեցին բարերար Պալյաններին, հիմնարկեցին վարժարանի հետ առնչվող այժմեական հարցեր: Այնուհետեւ պատվիրակությունն ուղեւորվեց Կարբի գյուղ, որտեղ հետմիջօրեին հանդիսավոր պայմաններում տեղի ունեցավ Կարբիի Վ. Թեքեյան կրթօջախի «Վարդգես եւ Ռիտա Պալյան» նախակրթարանի վերանորոգված շենքի բացման արարողությունը: Սույն պատվիրակությունը շրջեց նորոգված դասասենյակներում ու միջանցքներում, որոնց, ինչպես նաեւ շենքի ամբողջ տանիքի նորոգման ծախսերը հանձն էին առել Վ. եւ Ռ. Պալյան բարերարները: Կրթօջախի դահլիճում ի պատիվ հյուրերի ելույթ ունեցավ «Շնորհալիներ-95» հանրապետական փառատոնի դափնեկիր, վարժարանի «Արախի Մուրադյան» երգչախումբը:

Հանդիսության ընթացքում ելույթ ունեցան դպրոցի տնօրեն Արսեն Օհանյանը, Հ. Իգիթյանը, Հ. Հակոբյանը, ինչպես նաեւ բարերարուհի տիկ. Պալյանը: Հանդիսությունից հետո կայացավ ճոխ ընդունելություն:

Բենիամին Ժամկոչյանի 100-ամյակին նվիրված հանդիսություն

Երեկ տեղի ունեցավ Բենյամին Ժամկոչյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված հանդիսությունը: Այն սկսվեց Հայաստանի մանկական ստեղծագործական թատրոնի ցուցասրահից, որտեղ ցուցադրվեցին Բ. Ժամկոչյանի անունը կրող թիվ 119 դպրոցի սաների աշխատանքները: Ցուցահանդեսը բացեց ՀՀ լուսավորության փոխնախարար Ա. Բլեյանը: Ներկա էին նաեւ սփյուռքահայ համայնքից Բ. Ժամկոչյանի սաներն ու ազգականները:

Ցուցասրահից հետո հյուրերը գնացին ուսուցչապետի անունը կրող դպրոց, որտեղ տեղի ունեցավ մեծագույն ուսուցչի կիսանդրու բացման արարողությունը: Կիսանդրու բացման պատիվը տրվեց Բ. Ժամկոչյանի հոգեզավակ Ա. Թոփուզխանյանին եւ Երեւանի Շրջանային խորհրդի նախագահ Կ. Մինասյանին: Հուշարձանի կողքին կանգնած հայ սկաուտները պատվի առան եւ գլուխ խոնարհեցին Բենիամին Ժամկոչյանի վառ հիշատակի առջեւ: Հայկազուն վարդապետը օրհնեց հուշակոթողը:

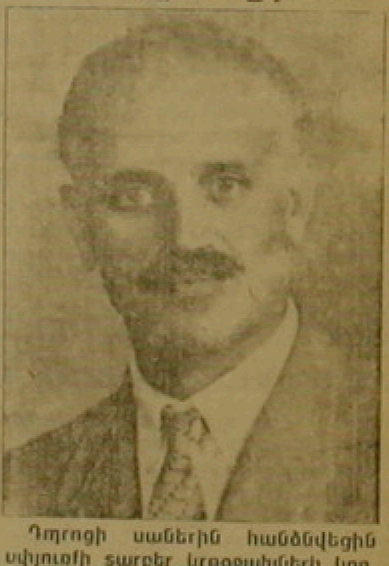

Դպրոցի սաներին հանձնվեցին սփյուռքի տարբեր կրթօջախների կողմից բաշխված մրցանակներ:

ԱՆՆԱ ՄԻՐՈՅԱՆ

«Գալիքի անձնագրերը» կոչ են համերաշխության եւ խաղաղության

Հոկտեմբերի 16-ին ՄԱԿ-ի 50-ամյակի հոբելյանի նախաձեռնությամբ Երեւանի մարզահամերգային համալիրում տեղի ունեցավ «Գալիքի անձնագրեր» միջոցառումը, որի նպատակը 15 հազար 9-րդ դասարանցիների «գալիքի անձնագրեր» հանձնելն էր: ՄԱԿ-ի հասարակական տեղեկատվական բաժնի աշխատակից Էնյու Կեբեդին իր ելույթում հայտարարեց, թէ «ՄԱԿ-ին երկրորդ համաշխարհայինից հետո հաջողվել է 35 խաղաղարար գործողություններով կասեցնել պատերազմներ եւ միջազգային բախումներ: Այսօր ընթացքի մեջ են 16-ը: Կազմակերպության գործունեության շրջանակների մեջ են մտնում նաեւ միջազգային իրավունքի ստեղծումը, շրջակա միջավայրի պահպանումը, սովի եւ աղքատության վերացումը, մանկական մահացության կրճատումը» եւ այլն: Այնուհետեւ Կեբեդին ՄԱԿ-ի անունից խնդրեց աշակերտներին ամսական երկու ժամ հատկացնել Հայաստանին օժանդակելու գործին եւ ՄԱԿ-ի կանոնադրական սկզբունքների օգտին կատարվող աշխատանքներին: Որպես օրինակ բերվեց ծառատունկը եւ աղետի գոտու վերաշինությանը մասնակցելը: «Եթե ձեզանից յուրաքանչյուրը 100 ծառ տնկի, արդյունքում կստացվի 1 միլիոն 500 հազար ծառ», ասաց Կեբեդին: «Դրանով 9-րդ դասարանցիները մեծ գործ կատարած կլինեն բնապահպանական իմաստով»: Տեղեկացվեց նաեւ, որ «Գալիքի անձնագրեր» ծրագրի երկրորդ մասը տեղի է ունենալու եկող տարի հունիսին: Այն նախատեսվում է ՄԱԿ-ի հայաստանյան առաքելության: ՄԱԿ-ը հրավիրելու է խորհրդաժողով, որը կմիավորի մարդկանց բնակարաններով ապահովելու խնդիրը: Կեբեդին հրավիրեց աշակերտներին այդ կարեւոր խորհրդաժողովի մասը կազմել Հայաստանի վերաշինության ուղղությամբ գործադրված ջանքերով: Հայաստանում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ֆրանսուա դ'Արբինցն իր ելույթում ասաց, որ անձնագրերն ամենից առաջ կոչ են համերաշխության եւ խաղաղության, եւ ինքը չի կասկածում, որ հայ պատանիները կարձագանքեն այդ կոչին: Իսկ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն բախտավոր համարեց աշակերտների այսօրվա սերունդը, քանի որ նրանք երջանկությունն ունեն ՄԱԿ-ի դրոշների շարքում տեսնել սեփական հայրենիքի դրոշը:

Դպրոցականների գալիքի ծրագրերի վերաբերյալ նշումներով անձնագրերի հատուկ բացիկները կփոխանցվեն հանրապետության առաջին տիկին Տեր-Պետրոսյանին, երբ նա կվերադառնա հոկտեմբերի 22-24-ը Նյու Յորքում կայանալիք ՄԱԿ-ի 50-ամյակին նվիրված տոնակատարությունից:

Գ. Մ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ձերբակալվել եւ ազատ է արձակվել Սմբատ Հակոբյանը

Հոկտեմբերի 13-ի երեկոյան իր տանը զենք պահելու մեղադրանքով ձերբակալվել է 1988-ի շարժման եւ Ղարաբաղի ազատագրական պայքարի ակտիվ մասնակիցներից մեկը, նախկին խորհրդարանի պատգամավոր, ԱԺՄ խմբակցության անդամ, ՀՀ պաշտպանության նախարարության ջոկատի հրամանատար Սմբատ Հակոբյանը: Խուզարկության ժամանակ առաջին իսկ պահանջով նա հանձնել է նախկինում ստացած զենքը: Հոկտեմբերի 16-ին պարզ է դարձել, որ Սմբատ Հակոբյանի նկատմամբ խափանման միջոցը փոխվել է եւ նա այժմ գտնվում է ազատության մեջ: Այնուամենայնիվ գործը չի փակվել, մանրամասնությունները ուսումնասիրվում են:

ՌՍԻՍ

Անդրկովկասի կանանց երկխոսության հիմքը դրված է

Օրերս Մոսկվայում տեղի ունեցավ Անդրկովկասի երեք հանրապետությունների՝ Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի «Կանանց երկխոսություն» կազմակերպությունների ղեկավարների հանդիպումը, որի ընթացքում քննարկվեցին տարածաշրջանի ընդհանուր խնդիրներին եւ դրանց համատեղ լուծմանը վերաբերող հարցեր: «Կանանց երկխոսություն» հանրապետական կազմակերպության կոորդինատոր Արմինե Հալաջյանը հայտնեց, որ ծրագիրը նպատակ ունի կանանց բանակցությունների միջոցով գտնել ընդհանուր խնդիրների, հատկապես հակամարտությունների լուծման ուղիները:

ՆՏ

ՍԵՔՏՈՐ

Պետականձնաժողովը կանաչ լույս է տալիս ԱԷԿ-ի քողարկմանը

Սկիզբը էջ 1

Խոսելով զանգվածային լրատվության միջոցներում ԱԷԿ-ում տարվող աշխատանքների լուսաբանման մասին, Բ. Անտոնովը հայտարարեց, որ անհիմն ամբաստանություններն ու անճիշտ տեղեկատվությունը ոչ միայն բարդեցնում են հանրային կարծիքը, այլեւ խանգարում են ԱԷԿ-ի կոլեկտիվին, որի շնորհիվ կարեւոր պետական առաջադրանք է կատարվում:

Իր հերթին, պետհանձնաժողովի մեկ այլ անդամ, ԱԷԿ-երի շահագործման համապատասխանության ԳՀԻ-ի տնօրեն, տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Արմեն Աբաղյանը հիշեցրեց, որ վերջին երկու տարիներին ԱԷԿ-ում կատարված բոլոր աշխատանքների նպատակը հուսալիության ու անվտանգության ապահովվող բարձր մակարդակի ձեռքբերումն է: Այդ առումով, ասաց գիտնականը, Հայաստանի ժողովուրդը կարող է լինել միանգամայն հանգիստ, քանզի ամեն ինչ արված է ԱԷԿ-ի անվտանգ աշխատանքի համար: Պրոֆեսորը խոստովանեց, որ ԱԷԿ-ի քողարկման ժամկետները մի քանի անգամ փոփոխվել են, եւ դա արված է միայն ու միայն այն բանի համար, որ կատարվեցին կայանի առանձին հանգույցներն ու մեխանիզմները եւ փորձարկվեն նրանց վիճակ բնութագրերը:

Հայաստանի էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանի կարծիքով, ԱԷԿ-ի քողարկման ու էլեկտրաէներգիայի արտադրության ժամկետների մասին հացադրույթ կոչեցնել չէ: Կայանում համաշխարհային կարեւոր արտադրական օգտակար արտադրանք էր տալիս, այսօրվա միայն մեզ համար կա-

ռեակտորային խնդիր եղել եւ մնում է անվտանգության մակարդակի, անձնակազմի պատրաստվածության նախագծային ու պարամետրերի ստուգումը, առաջ նախատեսված: Նա նշեց, որ ԱԷԿ-ի կոլեկտիվն իր աշխատանքը կատարել է պատշաճ մակարդակով:

Պետհանձնաժողովի եզրակացությունը նախօրոք ուղղակիորեն ու միջուկային անվտանգության բոլոր կողմերի ու տեխնիկական արդյունավետ մակարդակի ստուգումը, ասաց ՀԱԷԿ-ի տնօրեն Սուրեն Ազատյանը: Մեծ է մեզ վրա ընկած պատասխանատվությունը, ԱԷԿ-ը պետք է անվտանգ լինի, եւ մենք սխալվելու իրավունք չունենք, նշեց նա: Ուստի, տնօրենի խոսքերով, կայանում բոլոր գործողություններն արվում են կարգապահ ամենայն խստությամբ ու մանրակրկիտությամբ: Չնայած այս ամենին, տնօրենն ընդգծեց, որ «ոչ ոք չի կարող նշել ԱԷԿ-ի քողարկման եւ շահագործման ճշգրիտ ժամկետներ»:

Ուղղում

Մեր թերթի հոկտեմբերի 14-ի համարում հրապարակված «Երեխաներին նաեւ... խաղալիքներ են պետք» հոդվածում թույլ են տրվել վրիպակներ. «Ներկայումս հիմնադրամը հովանավորում է... 300 ընտանիքի» նախադասության մեջ 300-ի փոխարեն պետք է լիներ 900, «Մասնավորապես կարելի է նշել 45 տոննա...» նախադասության մեջ 45-ի փոխարեն 4.5:

Վրիպակների համար ներողություն ենք խնդրում:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է տարի
Վճռումը եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ձեւը եւ տառատեսակները ՊԱՒԵԼ ԳԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՍՓԻՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Սկիզբը էջ 1

– Պրն. Մանուկեան, Դուք երկար տարիներ ազգային ղեկավար դիրքի վրայ եղած էք ու դեռ կը շարունակէք մնալ. մեծ փորձառութիւն կուտակած էք ու Ձեր բնատուր ուշիմութեամբ կը հետեւիք ազգային մեր կեանքի զարգացումներուն: Մեր ընթերցողներու մէջէն փափաքողներ Ձեր կարծիքին իմանալ մեր նորանկախ հանրապետութեան իշխանութեան եւ առաջին հերթին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի մասին: Անցեալ տարի՞ներ Ձեզ դառնալով ժամանց Պետրոյ եւ ստանալցնալ դէմ է ըլլալ իր գործը յաջողութեամբ դարձնելու համար:

– Սփիւռքի մէջ մանաւանդ, ծանօթ հաստատ մը վերջերս յծուած է. անէն զնով մեր հանրապետութեան նախագահը վարկաբեկելու աշխատանքին. ի՞նչ է Ձեր կեցուածքը այս մասին:

– Չեմ գիտեր, թէ ի՞նչպէս կարելի է բացատրել Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան գլխը հանրապետութեան նախագահին հանդէպ: Ես անկէ գիտակից եւ խելացի դէմ մը կը սպասէի Դաշնակցութենէն: ՀՅԴ-ն պէտք է օգնէ մեր նախագահին ... ալ ի վիճակի եղած ենք օգնելու:

– Պրն. Մանուկեան, անձամբ Դուք եւ Ձեր դուստրը՝ տիկին Լուիզ Մանուկեան Սիմոնը, յատկապէս վերջին ժամանակաշրջանին, երբ Հայաստանի կառավարութիւնը համապատասխան միջոցներու սղութեան պատճառով ի վիճակի չէ անհրաժեշտ միջոցներ յատկացնել Հայաստանի մշակութային կեանքի զարգացման համար, Ձեր օժանդակութիւնները բազմապատկած էք այդ ուղղութեամբ (Սիմֆոնիկ նուագախումբ, համալսարաններու -երու անգամ հանդիպած եմ. Սակայն կասկած չկայ, որ կարող անձնաւորութիւն մըն է: Յուսամ, որ կը յաջողի միասնականութիւն ստեղծել մեր եկեղեցական կեանքին մէջ:

– Իսկ հիմա, որ Անթիլիասն ալ ունեցաւ իր նոր կաթողիկոսը՝ Արամ Ա. կաթողիկոսը, ի՞նչ կը կարծէք, միութեան գործը դիւրացա՞ւ: Ի՞նչ է Ձեր ներքին զգացումը:

– Ես կը կարծեմ, որ մէկ կաթողիկոսութիւն բաւարար է մեզի համար. անկէ լաւ կ'ըլլար, որ մէկ կաթողիկոս ունենայինք, մէկ ըլլար մեր եկեղեցին:

Ալեք Մանուկեան. «Բոլորս պէտք է օգնենք մեր հանրապետութեան նախագահին, որպէսզի յաջողի իր առաքելութեան մէջ»

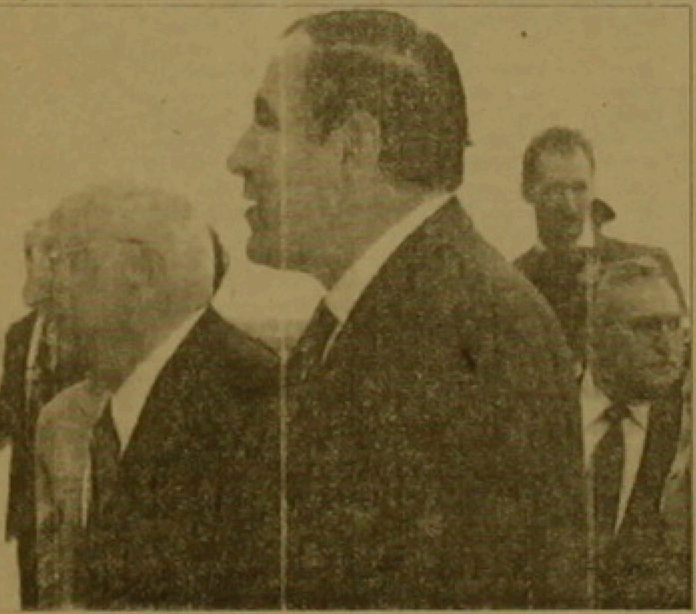

իրատու ... Ի՞նչ եղաւ Ձեր տպաւորութիւնը, Ձեր անմիջական զգացումը:

– Ինծի համար մեծ եւ արտակարգ պէտք մը եղաւ այնիկա: Չէի կրնար երեւակայել, որ Հայաստանի նախագահ մը ըլլայ զար իմ գրասենեակս այցելելու: Երազ մըն էր ինծի համար եւ այդ երազին իրականութիւն դառնալը մինչեւ այսօր ինծի ուրախութիւն կը պատճառէ եւ հպարտութիւն: Փոքր տարիքէս ալ Հայաստանը ինծի համար մեծ ուրախութիւն մըն էր: Երբ ու 1918 թ.ին Հայաստանը անկախութիւն հռչակեց եւ երազս եր ընդառնեցաւ, եւ առաջին երիտասարդն էի, որ խուռն երազին մը ըլլալ, շատ քիչեր, թէեւ կեղտոտ գտնելու դժուարութիւն ունեցայ, եւ զայն ծածանեցի: Եւ երբ մեր հանրապետութեան նախագահը անցեալ տարի հոս այցելեց, մենք մեր ընկերութեան ՄԱՍԿՕ-ի դրօշը փոխել տուինք եւ զայն եռագոյնով դարձուցինք: Այդ առիթով ես համոզմամբ եւ անկեղծօրէն ըսի մեր նախագահին «Յառաջացած տարիքիս բերումով ես չկրցայ անկախ Հայաստանը անձամբ տեսնել, սակայն Դուք Հայաստանը բերիք ինծի»:

– Իսկ ի՞նչպէս տպաւորուեցաք իրմէ:

– Իմ տպաւորութիւնը Հայաստանի նախագահէն շատ լաւ էր անէն տեսակէտով: Վերջապէս Հայաստանի նախագահն էր, որ կը շնորհաւորէի եւ կը մաղթէի ու անիկա յաջողութիւն ունենայ: Յաջողութիւն մեր հայրենիքին, մեր ազգին համար: Երիտասարդ է տակաւին մեր նախագահը, սակայն տարիքը կարեւոր չէ, կարեւոր գիտակցութիւնն է, փորձառութիւնը եւ յանդգնութիւնը: Այնպէս կ'երեւի, թէ մեր նախագահը այդ պաշտօնին արժանի մէկն է, եւ մենք բոլորս պէտք է օգնենք իրեն իր գործը առաւելութիւնը յաջողցնելու:

Դժբախտաբար մեր երկիրը բռնաւոր է, անէն բանի կարօտ երկիր մըն է: Դիւրին գործ չէ այդպիսի երկիր մը նախագահին ըլլալ, ղեկավարել զայն: Մենք բոլորս մեր կարելին-

-հին, որպէսզի անիկա իր պաշտօնին մէջ առաւել յաջողութիւն ունենայ:

– Իսկ ինչ կը վերաբերի ՀԲԸ Միութեան, որ իր ծննդեան առաջին իսկ օրէն Հայաստանին օգնած եւ արդէն Հայաստանի համար ստեղծուած է, որպէսզի շարունակէ՞ օժանդակել մեր 3-րդ հանրապետութեան ալ: Այս հարցը տալու ժամանակ ես նկատի ունիմ այն մտայնութիւնը, որ Սփիւռքի կարգ մը շրջանակներ կը զարգացնեն վերջերս, ըսելով, թէ Սփիւռքը այլեւս պէտք է իր կարիքները միայն հոգայ, բայլով, որ Հայաստանը իմք զբաղի իր հոգերով:

– Մենք կը սիրենք աշխատիլ հայութեան համար՝ ուր որ ալ գտնուի անիկա, Սփիւռք թէ Հայաստան: Բարեգործականի գործունէութիւնը, նպատակը միշտ եղած է հայութեան բարիքը, յայր, անէն տեսակէտով, այն ինչ որ պէտք է հայը հայ պահելու, մեր երիտասարդութիւնը զարգացնելու համար: Պէտք է այդ օգնութիւնը տալ մեր ժողովուրդին, ազգին, հայրենիքին:

– Մարդիկ հարց կուտան, որ երբ իրենք անձնական շահ մը չունին, ինչո՞ւ պէտք է օգնեն ուրիշներու: Դուք որպէս մէկը, որ ոչինչէն ստեղծած է բարօրութիւն ու բարիք, որ յաջողած է այնպիսի գաղափներ դաստիարակել, որոնք կը հետեւին իր այսինքն Ձեր ուղիին, հետաքրքրական պիտի ըլլար իմանալ, թէ բարերարութիւն ընելը, մարդոց եւ ազգին օգտակար ըլլալը ի՞նչ մղումներ ունի Ձեր մէջ:

– Ես փոքր ժամանակէս սորվեցայ, որ իր ուրիշներուն բաժին օգնութիւններուն մէջ. մարդս կը սիրէ անէն անձս կարօտեալներուն օգնութիւն տալ երկրին մէջ: Հետեւաբար ուրիշներուն օգնութիւն տալու գործը մօտէն սորված եմ եւ անոր օրինակին հետեւած եմ ամբողջ կեանքիս մէջ:

– Ուրեմն... Ձեր զաւակներն ալ Ձեզմէ սորված են:

– Կ'երեւի թէ... ընտանեկան աւանդութիւն մը: Ես ուրախ եմ, որ կրցած ենք օգնել: Բախտաւոր եղած ենք, որ

օգնութիւն, Գիւմրիի գեղարուեստի ակադեմիա, գիրքերու հրատարակութիւն Ալեք Մանուկեան հիմնադրամի մատենաշարով, եւ այլն...): Սակայն Հայաստանի մշակութային կեանքը այժմ իրապէս հարց կուտայ շարունակական բնոյթ ունի եւ՞ն այդ բոլորը, եւ մանաւանդ մշակոյթի ո՞ր ճիւղերուն մէջ առաւել ուշադրութիւն կարծէք:

– Մենք մէջէ ընենք ինչ որ կարելի է մեզի համար ընել, մեր մշակութային հիմնադրամը տեւական ըլլալու բնոյթն ունի եւ մէջէ շարունակուի իմ մահուընէ վերջ ալ, իմ զաւակներս շարժի: Իսկ թէ այդ ճիւղերուն ո՞ր մէջ է առաւել օգնել կամ նախընտրութիւն տալ մէջէ պատուոյն իմ յաջորդներս միջոցով:

– Իսկ մամո՞ւլը, որ միշտ ալ Ձեր հոգատարութեան արժանացած է...

– Անշուշտ մամուլը կարեւոր դեր մը ունի մեր ազգային կեանքին մէջ, ուստի պէտք է կարելի եղած օգնութիւնը ցոյց տալ, որպէսզի կարենայ շարունակել իր առաքելութիւնը:

– Պրն. Մանուկեան, վերջին երկու տարիներուն ...

– Սակայն կարծիք կայ, թէ Անթիլիասը պէտք է զօրաւոր պահել... Ս. Էջմիածնի համար: Տասնամեակներ շարունակ արժարժուող այս տեսակէտին այժմ նոր իմաստ մը կը տրուի: Ի՞նչպէս կը գնէք զայն:

– Անթիլիասը պահելու պատճառներ հասկնալի կարեւոր են, բայց ոչ բաժանեալ եկեղեցի մը ունենալու համար: Պէտք չէ ազգը բաժնել, իրարու հակառակորդ եւ մրցակից եկեղեցիներ ունենալ: Անտանելի կացութիւն մըն է անիկա մեզի համար:

– Հայաստանի ներկայ իշխանութեան քաղաքականութիւնը առաւելաբար ո՞ր մարզին մէջ կը գնահատէք ներքի՞ն, արտաքի՞ն, տնտեսութեա՞ն:

– Քաղաքական լայն պատասխան կ'ենթադրէ այս հարցումը: Քաղաքական պայմանները այնպէս են, որ դժուար է յաջողութիւն արձանագրել ուեւէ կառավարութեան համար, այս խառնակ աշխարհին մէջ: Ընդհանուր անորոշութիւն մը կայ աշխարհի մէջ ամէն ուր: Մենք սովորութիւն ունէինք ամէն ինչ ամենէն վրայ նետելու, սակայն այն ատեն աշխար-

ջանքին ունենք մամուլով թէ այլապէս փորձեցինք այն տպաւորութիւնը ստեղծել, թէ սեւ կէտ մը անցած է Ձեր եւ Հայաստանի նախագահին միջեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ընտրութեան առթիւ, տեսակէտներու տարբերութեան բախում մը կաթողիկոսական ընկերութիւններու հանդէպ: Ի՞նչ են Ձեր մտածումները այս առթիւ:

– Ես մասնաւոր հակազգացում մը չունիմ պատահածներուն մասին: Ինչ որ պատահեցաւ, ինծի համար լաւ է: Նախագահ մը նոյնքան բան մը ըլլայ կրնայ ուրիշներ, որեւէ ընտրութեան առթիւ: Հետեւաբար ոչ մըն ալ անկէ: Ես կը յուսամ, որ մեր նորընտիր Վեհափառը կարենայ մէջէն ըլլալ Ս. Էջմիածնայ վիճակը ու շրջանայի բարելաւելու համար:

– Նախագահին ... մասնութեան առջեւ մէջէ աղաւա՞ն:

– Ինչպէս ըսի, համաձայն եմ նախագահը անկէ իրաւունք ունի իր նախընտրած մէկը:

– Դուք Գարեգին Ա. կաթողիկոսի անձին ծանօ՞թ էք:

– Մօտէն չեմ ճանչնար զինք. մէկ-

-հի մէջ անկէ խաղաղութիւն կար. իսկ հիմա: Եւ Հայաստանը ըլլալով նոր երկիր, իր բազմաթիւ դժուարութիւնները ունի: Մաղթենք եւ յուսանք, որ Լ. Տէր-Պետրոսեանը յաջողի իր գործերուն մէջ: Մենք բոլորս պէտք է օգնենք իրեն, որպէսզի յաջողի, մանաւանդ Ղարաբաղի խնդրոյն մէջ, եւ ամէն բանի:

– Ի՞նչ պատգամ ունիք մեր քաղաքական կազմակերպութիւններուն:

– Մեր քաղաքական կուսակցութիւնները դժբախտաբար դպրոցներ են իրենց գործերուն մէջ: Փոխանակ իրար օգնելու, իրարու դէմ կռուելու սովորութիւնը կարծես թէ իրենց դպրոցականութիւնը դարձուցած են: Պէտք է փոխեն իրենց դիրքն ու ընթացքը եւ տարին, թէ ինչպէս կրնան օգնել երկրին ու ժողովուրդին ամբողջութիւնը յառաջ բերելու համար: Մէկ ընդհանուր անուան պէտք է վարժուին իրարու հետ գործել, պէտք է տարին յարգել զիրար ... ժողովուրդին ծառայել: Մենք հիմա այլեւս կոխ չենք ուզեր, այլ փոխօգնութիւն:

Հարցազրոյցը վարեց
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆԸ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ջեկ Մարեսկա. «Ղարաբաղյան բախումը կարծրացած է»

Հայաստանում ԱՄՆ-ի նախկին դեսպան Ջեկ Մարեսկան Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանում հոկտեմբերի 13-ին դասախոսություն կարդաց «Կովկաս. տարածաշրջանային տարաձայնություններ եւ համագործակցություն» թեմայով: Պրն Մարեսկան եղել է Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրում ԱՄՆ-ի միջնորդ եւ հատուկ դեսպան: Ներկայումս նա Պրահայի լրատվական հետազոտություններ բաց ինստիտուտի (ՊԼՀԲԻ) նախագահն է: ՊԼՀԲԻ-ն «Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանի եւ «Ազատություն» ռադիոկայանի հետազոտական ինստիտուտի հետնորդն է: Պրն Մարեսկան նաեւ Միացյալ Նահանգների խաղաղության եւ փոխըմբռնման հաստատման ինստիտուտի անդամ է:

Իր դասախոսության սկզբում պրն Մարեսկան անդրադարձավ այս տարածաշրջանում ծագած բախումների ընդհանուր պատմական հիմքին, այն է՝ մի ջազգային երկու գործող սկզբունքների աններդաշնակությանը՝ ազգերի ինքնորոշման իրավունքի եւ տարածքային անձեռնմխելիության: Նա ավելացրեց, որ ԽՍՀՄ-ի ժամանակ կատարվել են տարածքների կամայական բաժանումներ: Պրն Մարեսկան նկատեց, որ զայսօր որոշված չէ, թե այդ սկզբունքներից ո՞րն է գերակա: Ազգերի ինքնորոշման դեպքում ենթադրվում են նաեւ սահմաններ-ի որոշակի փոփոխություններ: «Երբ առճակատում կա, ռացիոնալ լուծում գտնելը դժվար է»: «Բոլոր բախումներն ի վերջո ավարտվում են, կավարտվի նաեւ ղարաբաղյան հակամարտությունը», ընդգծեց պրն Մարեսկան: Նա միաժամանակ ավելացրեց, որ ղարաբաղյան բախումը տեւողությամբ ամենաերկարներից է: Այդ բախման համար պրն Մարեսկան առաջարկեց հետեւյալ լուծումը՝ ԼՂ-ի լրիվ ինքնակառավարում Ադրբեջանի տարածքում: Սա փաստորեն «դե ֆակտո Ղարաբաղի անկախացում է Ադրբեջանի տարածքում», նշեց նա:

Նա նկատեց, որ առաջարկվող լուծումը կարող է չբավարարել կողմերին, սակայն համաձայնության գալու կողմերի անկարողությունը դժվարացնում է յուրաքանչյուր լուծում:

Նա նշեց, որ միամտություն է ակնկալել գոյության երաշխիքներ տրամադրել Ղարաբաղի ժողովրդի համար, քանի որ դրանք որեւէ մեկը չի կարող երաշխավորել: Պրն Մարեսկան անդրադարձավ նաեւ տարածաշրջանում առկա ռուսական ազդեցությանը, նշելով, որ Ռուսաստանն ուզում է ղեկավարել այս տարածքը, որպեսզի այն չենթարկվի իսլամական ազդեցությանը: Միաժամանակ Ռուսաստանն ուզում է վերահսկել հարավային սահմանները: «Չեչնիան ցույց տվեց, թե որքան կարեւոր է Ռուսաստանի համար տարածաշրջանում պահպանել իր դոմինանտ դերը», նկատեց պրն Մարեսկան: Նա ավելացրեց, որ խնդրի լուծման խնդրում առկա է նաեւ Արեւմուտքի, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ի դժկամությունը: «Սակայն ոչ մի պետություն չի կարող պատասխանատվություն ստանձնել մի այլ երկրի բարօրության համար: Բացի այդ, այս տարածաշրջանը հեռու է եւ դժվար է այնտեղ հասնելը: Մեր օդանավերը կարող են հասնել Քուվեյթ, Բոսնիա, բայց ոչ այստեղ»: Պրն Մարեսկան ղարաբաղյան կոնֆլիկտը բնութագրեց որպես «կարծրացած», հնացած: «ԽՍՀՄ-ը վարժեցրել է բարդ կենսակերպին, դրա համար էլ այս տարածաշրջանում մարդիկ չեն դժգոհում իրենց բարդ կենսակերպից»: Նա այն տեսակետին է, որ բախման կարգավորման ծգձգման պատճառներից է նաեւ այն հանգամանքը, որ երկու կողմերում էլ կան մարդիկ, որոնք այս բախման մեջ շահ ունեն: Երկու կողմերում էլ կան ծայրահեղականներ, որոնք դեմ են որեւէ փոխզիջումային լուծման: Պրն Մարեսկան դասախոսության վերջում եզրակացրեց, որ ղարաբաղյան բախմանն այնպիսի լուծում պետք է գտնել, որ «չվնասվի ադրբեջանցիների ազգային արժանապատվությունը, իսկ Ղարաբաղի ժողովուրդը կարողանա վերահսկել իր տարածքները»: Դասախոսությունից հետո պրն Մարեսկան պատասխանեց ներկաների հարցերին: Դրանց ընդհանուր ոգին անհամաձայնություն էր արտահայտում պրն Մարեսկայի առաջարկած լուծմանը: Հարցերը, որոնց մի մասը կարծես լույսերի տրամադրություն էր բովանդակում, արտահայտում էին համոզվածություն, որ ժողովրդավար ... պատմությունները պարտավոր են ղարաբաղյան հիմնախնդրին ... տալ արդարացի լուծում:

ՆՈՐԱՅՐ ՄԻՐՍՕՅԱՆ

5-96

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

«Ազգը» կազմավորման առաջին իսկ օրից ուշադրության կենտրոնում է պահել Թուրքիան եւ հայ-թուրքական հարաբերությունները, դիտել է որպես ազգային խնդիր: Ուրեմն բնական, անդրադառնալով այդ հարաբերություններին, նպատակ է հետապնդել ոչ այնքան ճանաչել Թուրքիայի հանդեպ որեւէ դիրքորոշում, ինչքան փորձել է նպաստել դրանց կարգավորման ազգային քաղաքականության շրջանակներում:

Հետադարձ հայացք գցելով հայ-թուրքական հարաբերություններին, անհրաժեշտ է նշել, որ դրանց ընթացքն անհանգիստ էլ հարթ չի եղել: Երկու երկրների միջեւ մերթ ի հայտ են եկել մերձեցման միտումներ, մերթ փոխհարաբերությունները լարված բնույթ են ստացել: Եւ որպես կանոն մերձեցման ուղղությամբ փորձառում ռազմաքաղաքական իրավիճակը Լեռնային Ղարաբաղում կտրուկ սրվել է. գալն էր հուլիսի 5-ի Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրությունների նախօրյակին: Ահա թե ինչու թուրք լրագրողների այցերի, Հայաստանի առջեւ Թուրքիայի օդային տարածքի բացման, Ստամբուլի շրջաններից Էանցյուրքի քաղաքապետ Գյուրբուզ Չախանի պաշտոնավարության եւ հատկապես Ծիծեռնակաբերդում եղեռնի զոհերի հիշատակին վերջինիս մատուցած հարգանքի տոյորությունը հանկարծ հօդս ցնդեց Բաքվի կողմից Նախիջեւանը Թուրքիային փոխանցելու վերաբերյալ հաղորդագրություններով, եւ Անկարան հերթական անգամ մերժեց երկու երկրների միջեւ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու հայկական իշխանությունների առաջարկը:

Հատկանշական է, որ բացառապես մեծ ցանկությամբ Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու հարցին Թուրքիայի պաշտոնական շրջանակների կարեցում իր հերթին պայմանավորված է ղարաբաղյան հիմնահարցի հանգուցալուծման նախաձեռնությունների պատկանելությունից: Ահա թե ինչու ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ձեռնարկումներն անընդհատ բախվում են Մոսկվայի դիմադրությանը եւ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ ուրվագծվում է Ռուսաստան-ԱՄՆ մրցապայքարը:

Մոսկվան 1993-ից ի վեր անընդհատ կուտակել է արտաքին քաղաքականությունը: Այդ մասին են խոսում Անդրկովկաս վերադարձու նրա վճռական քայլերը: Ղարաբաղյան հարցում հանդես գալ որեւէ նախաձեռնությամբ նախաձեռնողի համար նշանակում է ոտնահարել Ռուսաստանի շահերին: Վաշինգտոնը հաշվի է առնում այս հանգամանքը: Անմիջական հակադրությունից խուսափելու, բայցեւայնպես նախաձեռնությունն իր ձեռքում պահելու մտադրությամբ, մի կողմից դեռ է հաստատում

Մերձեցման միտումներ հայ-թուրքական հարաբերություններում

Հայաստանն առանց դաշնակցի հազիվ դիմանա Թուրքիայի ճնշումներին

միտումների արդյունքում ի չիք են դառնել: Այդ առումով ուսանելի չէր հայ-ադրբեջանական հակամարտության առաջ թե Alarko Holding բանկային ընկերությունների միավորման տնօրեն Իշխակ Ալաթոնի հայտնի ծրագրից եւ թե Սեւծովյան տնտեսական համագործակցությունը Հայաստանի անդամակցությունից հետո: Ավելին, Թուրքիան, որ այդ ծրագրով պատրաստվում էր Տրանզիտի նավահանգիստ դնել Հայաստանի տրամադրության տակ, ղարաբաղյան ուժերի կողմից Խոջալուի գրավմամբ ոչ միայն հրաժարվեց այդ մտադրությունից, այլեւ Արցախի խավանձնակը միջազգային ասպարեզում պաշտպանելու պատրվակով հակահայկական հիստերիա բարձրացրեց աշխարհով մեկ: Ընդ որում դա արվեց այն ժամանակ, երբ թվում էր, թե հայ-թուրքական հարաբերությունների սկզբնավորման անհրաժեշտ բոլոր նախադրյալներն առկա են: Ի վերջո 1991 թ. սկզբներին Թուրգութ Օզալը դրականորեն էր արձագանքել նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հայտարարությանը, թե «Հայաստանը քաղաքակիրթ երկրների արժանավայել հարաբերություններ պետք է հաստատի անխտիր բոլոր հարեւանների հետ, այդ թվում նաեւ Թուրքիայի հետ»:

Իրականում ալարոնյան ծրագրի, ինչպես նաեւ Սեւծովյան համագործակցությանը Հայաստանի անդամակցության նախաձեռնողն Արեւմուտքն էր: Երբ ծրագիրը նախատեսում էր Հայաստանին արտաքին աշխարհ դուրս բերել թուրքական միջանցքով, ապա համագործակցությանն անդամակցությունը յուրատեսակ փորձ էր նրան դարձնելու Թուրքիայի քաղաքական ոլորտում: Եւ, քանի որ Թուրքիան Արեւմուտքի շահերի արտահայտիչն է, որեւէ Հայաստանը թուրքական միջանցքով ներքաշվում էր նաեւ Արեւմուտքի ոլորտ: Այլ կերպ ասած, նրա կապը Արեւմուտքի հետ միջնորդավորվում էր Թուրքիայով: Ի դեպ, այդ միջանցքը բացված էր ոչ միայն Հայաստանի, այլեւ Անդրկովկասի ու Միջին Ասիայի բոլոր հանրապետությունների համար: Հետեւաբար այդ երկու նախաձեռնությունների նպատակը նեղված այն բոլոր հանրապետություններին դեպի Արեւմուտք կողմնորոշելն էր:

Հայ-թուրքական հարաբերությունները վերջին ամիսներին կրկին ակտիվացան: Երկուստեք մերձեցման միտումները նորից լրատվամիջոցների [illegible] ուշադրությունը [illegible] ոչ միտումներ [illegible], ոչ էլ այդ տրամադրությունները նոր չէին, մոտիվներ ր առավել եւս: Նույն դրանց ի հայտ որ նշանակություն տվեցին հուլիսի 5-ի ընտրություններին եւ իրենց դառը համարեցին հանդես գալ ինչպես «Հանրապետություն» միավորման, այնպես էլ նոր Սահմանադրության օգտին հայտարարություններով: Հայաստանի ներկա իշխանությունների պահպանման շահագրգռությունը ակնհայտ չէր: «Վերլիբերալ շրջանակների կարծիքի համաձայն, եթե նախագահ Տեր-Պետրոսյանի որդեգրած քաղաքականությունը ապահովում է «Հայ դիվանագետների շինիչ երկխոսությունը Թուրքիայի հետ», ապա Սահմանադրությունը գալիս է ցրելու ցեղասպանության հարցի առնչությամբ Անկարայի մտավախությունները:

Անդրադառնալով հայ-թուրքական հարաբերությունների մերձեցման վերջին միտումների արդյունքների թվում անհրաժեշտ է նշել, որ դրանք ընդամենը հանգեցրին 1915 թ. ցեղասպանության հարցի հերթական չարչրկմանը: Չախանի պաշտոնավարությունը նպաստեց դրան: Այդ ընթացքում պաշտոնական Անկարան հուլիսի 5-ի ընտրությունների վրա անդրադարձավ ազդելու փորձեր արեց: Որենն միտումների նպատակը ոչ թե Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարեկավումն էր, այլ բարեկավման պատրաստակամությունը Թուրքիայի շահերին ծառայեցնելը: Հայ դիվանագետների հետ այսպես կոչված շինիչ երկխոսությունը դեռեւս դրա գրավականն է, եւ այդ հարցում Թուրքիան անվերապահորեն վայելում է ԱՄՆ-ի աջակցությունը:

Հայ-թուրքական հարաբերությունները վաղուց դուրս են եկել երկու երկրների շրջանակներից եւ ընդգրկվել Անդրկովկասում քաղաքական ազդեցության համար Ռուսաստանի Դաշնության ու ԱՄՆ-ի միջեւ մղվող պայքարի դաշտ: Այս հանգամանքը խիստ բարդացնում է հայկական իշխանությունների բոլոր հարեւանների հետ բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատելու առաջադրանքը եւ հավելյալ խոչընդոտներ է հարուցում ղարաբաղյան հիմնահարցի հանգուցալուծման ճանապարհին:

Չպետք է սակայն մոռանալ շրջանում Հայաստանին վերապահված կարեւոր դերի մասին: Միութենական նախկին հանրապետություններում Ռուսաստանի ազդեցության վերականգնման ընթ[illegible] [illegible]ված հնարավո[illegible] [illegible]ատից օգտվելու դեռ այսուհետ առանցքային վերածվելու դերում Անդրկովկասի քաղաքական ճակատագիրն, ըստ ամենայնի, մեծապես կախված կլինի Հայաստանի կողմնորոշումից: Իսկ կողմնորո-

Թուրքիային, մյուս կողմից փորձում օգտագործել Հայաստանի իշխանությունների հնարավորությունը: Փաստորեն, Հայաստանը դառնում է նախաձեռնության միջոց:

Մեր հանրապետության շրջափակումը վերացնելու, նրան մարդասիրական օգնության համար տարանցիկ ճանապարհ տրամադրելու, Կարսի սահմանակետը բացելու եւ երկու երկրների միջեւ սահմանային առեւտուր սկսելու վերաբերյալ Անկարայի վրա գործադրվող այսպես կոչված ամերիկյան ճնշումներն այդ ծրագրի արգասիքն են:

Հատկանշական է, որ «ճնշումները» ուժեղանում են Անդրկովկասում Ռուսաստանի քաղաքական ակտիվացմանը զուգընթաց: Արդյունքում ի հայտ են գալիս հայ-թուրքական հարաբերությունների բարեկավման միտումներ: Ինչպես միշտ, հայկական իշխանությունները դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման առաջարկով դիմում են Անկարային: Ոչ միայն հարաբերությունների հաստատմամբ, այլեւ շրջափակման վերացումն անգամ վերջինիս կողմից պայմանավորվում է «Ադրբեջանի տարածքից հայկական զորքերի լիակատար դուրսբերմամբ»: Եւ այսպես, հայ-թուրքական հարաբերություններում առկա դիվանագիտական ճգնաժամը վերադառնում է կյման կես:

Այս ամենից Հայաստանը ոչինչ չի շահում: Փոխարենը Թուրքիան, պահպանելով երկխոսությունը հայ դիվանագետների հետ, նախ Անդրկովկասում ավելացնում է իր քաղաքական ակտիվությունը, առեւտրատնտեսական հարաբերությունների հեռանկարով հրապուրում Հայաստանին կողմնորոշման հարցում նրան կանգնեցնելով երկընտրանքի առջեւ, ձեռք է բերում ղարաբաղյան հակամարտությանը միջամտելու հնարավորություն եւ վերջապես, երբ անգամ պաշտոնապես չի միջամտում հանրապետության ներքին գործերին, ապա միջամտելու փորձեր գոնե անում է, ինչին արտահայտվեց ՀՅԴ գործունեության կասեցմամբ, կամ հուլիսի 5-ի ընտրություններին նրա վերաբերմունքով: Սա հիմք է տալիս [illegible]րելու, որ [illegible] հարաբերությունների հաստատման դեպքում Հայաստանը ակնկալված կլինի բախվել Թուրքիայի քաղաքական ճնշմանը: Իսկ Հայաստանը առանց լիարժեք դաշնակիցների հազիվ դիմանա այդ ճնշումներին:

ՎԻԳՈՐ ՉԱՐՅԱՆ,
«Ազգի» քաղաքական մեկնաբան

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Կվերականգնվե՞ն «Ազատության» հայկական ծառայության հեռարձակումները Հայաստանի ռադիոկայանով

«Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայությունը հիմնվել է 1951թ. Մյունխենում, ռադիոկայանի ստեղծման հետ միաժամանակ, ԱՄՆ կառավարության նախաձեռնությամբ ու ֆինանսավորմամբ: 1975թ. «Ազատություն» հետ միավորվեց «Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանը: Ներկայումս «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդումները հեռարձակվում են օրական երեք անգամ, մեկական ժամ տեւողությամբ: 1994 թ. հունիսից «Ազատությունը» սկսեց հեռարձակվել նաեւ Հայաստանի ռադիոկայանով, որը շարունակվեց ընդամենը մինչեւ դեկտեմբեր: «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակից Հենրիկ Միրզոյանի հարցերին պատասխանում է «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության տնօրեն Մարտին Սարգսյանը:

– Խորհրդային տարիներին «Ազատություն» ռադիոկայանը համարվում էր այլախոհ կամ ընդդիմադիր: Ինչպիսի՞ն է Հայաստանի ներկայիս իշխանությունների վերաբերմունքը ռադիոկայանի նկատմամբ:

– Մենք մեզ ընդդիմություն չենք համարում: 50-ական թվերին ռադիոկայանը ստեղծվեց հիմնականում կոմունիստական երկրներ անաչառ տեղեկություններ փոխանցելու նպատակով, ինչը շարքային քաղաքացուն հնարավորություն կտար տեղեկանալու, թե իրականում ինչ է կատարվում իր երկրի ներսում: Պարզ է, որ կոմունիստական իշխանությունների կողմից մեր տեղեկատվությունը ընկալվում էր բռնամաբար, եւ այդ առումով համարվում էինք ընդդիմադիր: Ընդդիմադիր լինելու առաքելություն չենք ունեցել եւ այսօր եւս որեւէ իշխանության ու կուսակցության դեմ կամ թեր չենք:

Վստահ եմ, որ Հայաստանի ներկայիս իշխանությունները նույն վերաբերմունքը չունեն մեր նկատմամբ: Բայց, երեւի, կան որոշ դժգոհություններ, ինչը եւ հանգեցրեց ռադիոհաղորդումները Հայաստանից վերահեռարձակելու ընդհատմանը:

– Ինչպե՞ս եք դուք մեկնաբանում «Ազատության» վերահեռարձակման դադարեցումը:

– Մեր համագործակցությունը սահուն էր ընթանում, եւ փոքր ինչ անակնկալ էր դադարեցման մասին որոշումը: Երեւի գտնվեցին իշխանության ներկայացուցիչներ, որոնց մեր հաղորդումները թվացին ավելի քան ազատ: Բնական է իշխանությունների կողմից սեփական տեսակետը առավել արտացոլված տեսնելու ձգտումը ցանկացած երկրում: Եւ այս իմաստով, եթե չկան մամուլի վրա ազդելու ուղղակի միջոցներ, ապա կան անուղղակի միջոցներ: Եղան հայտարարություններ, թե «Ազատությունը» հեռարձակումների համար պարտքեր ունի Հայաստանի ռադիոյին: Ծիծաղելի էր, որովհետեւ 6 ամսվա համար փողը փոխանցված էր, իսկ հեռարձակումը դադարեցվեց 6 ամսից շուտ: Ըստ պայմանագրի, տարեկան մեր վճարումը կազմում էր մի քանի տասնյակ հազար դոլլար: Մենք գիտենք, որ այդ գումարները օգտագործվում էին իբրեւ ռադիոյի աշխատակազմին տրվող հավելավճար եւ տեխնիկական սարքավորումներ ձեռք բերելու միջոցներ:

Կարծում եմ, որ այս արգելքը կվերանայվի: ԱՄՆ-ի կառավարությունը ռադիոկայանին տրամադրում է մեծ միջոցներ, իսկ մեր աշխատանքը տեղեկատվության իմաստով ի շահ Հայաստանի ու հայ ժողովրդի է: Որովհետեւ, որպես հայի, մեզ համար էլ առաջնահերթ է Հայաստանի անկախությունը, Հայաստանում քաղաքական իրավակարգի կայացումը, տնտեսական բարգավաճումը: Հայաստան կատարած այցիս ընթացքում ես մտադիր եմ այս հարցով դիմել Հայաստանի կառավարությանը:

– Որքանո՞վ է արդարացված այն ենթադրությունը, թե ռադիոկայանի հայաստանյան հաղորդումների ընդհատումը կապված էր Հայաստանում նախապատրաստվող ընտրությունների հետ:

– Դժվար է նման ենթադրություն անել առանց փաստերի: Բայց պետք է ընդունել, որ անցած տարվա դեկտեմբերին այդ որոշումը զուգադիպեց Հայաստանում որոշ կարեւոր քաղաքական իրադարձությունների հետ:

– Որքա՞ն է կազմում «Ազատության» հայկական բաժանմունքի տարեկան ծախսը:

– Հայկական ծառայության բյուջեի մասին դժվարանում եմ որեւէ կոնկրետ թիվ ասել, որովհետեւ հիմա անցումային շրջանի մեջ ենք: Մինչեւ անցած տարի «Ազատության» տարեկան բյուջեն կազմում էր շուրջ 210-220 մլն. դոլլար, որի 1-1,5 տոկոսը տրամադրվում էր հայկական ծառայությանը: Հայտնի է, որ Քլինթոնի նախագահության առաջին տարում եղավ ռադիոկայանը լրիվ փակելու առաջարկություն, որի դեմ բողոքներ եղան թե ԱՄՆ-ում եւ թե Եվրոպայում: Նկատի ունենալով ԱՄՆ-ի բյուջետային դժվարությունները եւ սառը պատերազմի ավարտը, որոշվեց ռադիոկայանի ծախսերը կրճատել 75 մլն. դոլլարով: Զուտ լրագրական եւ վարչական աշխատանքների համար ծախսվում էր 150 մլն. դոլլար եւ այն կրճատվեց մինչեւ 75 մլն. դոլլարի: Ներկայումս խոսք է գնում հավելյալ կրճատումների մասին, ինչը ցավալի է:

– Հասարակական կյանքի ո՞ր ոլորտն է առաջնային տեղ զբաղեցնում ձեր հաղորդումներում:

– Քաղաքական լրատվությունն է իհարկե առաջնահերթ: Սակայն մեր պարտականությունն է նաեւ երկրի ընդհանուր իրավիճակն արտացոլել: Մեր հաղորդումները եռաբնույթ են: Առաջինը Հայաստանի ներքաղաքական, տնտեսական, սոցիալական եւ մշակութային իրադարձություններն են, այդ թվում նաեւ Ղարաբաղի, ուր մենք ունենք մեր թղթակիցը: Երկրորդը միջազգային լուրերն ու վերլուծություններն են: Երրորդը՝ սփյուռքից տեղեկատվությունն է: Մենք ունենք թղթակիցներ Մոսկվայում, Փարիզում, Նյու Յորքում եւ Լոս Անջելեսում: Աշխատում ենք շուրջ 30 միջազգային գործակալությունների հետ, որոնցից ստացված լուրերով պատրաստում ենք մեր միջազգային տեղեկատվությունը:

Կուզենայի նշել, որ մենք աշխատում ենք լրիվ ազատ եւ չկա որեւէ գրաքննություն կամ թելադրանք ամերիկյան կառավարության կողմից:

«ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔ»
ՀԵՌՈՒՍՏԱԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

17.10.1995 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
18.00 Հնդկական կինոնկար «ՓՂԵՐԸ ԻՄ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՆ ԵՆ»
Գլխ. դերում ՌԱՋԵՆԻ ԿՅԱՆԱ
20.30 Տեսաֆիլմ. «ԱՍՊԵՏՆԵՐԸ»
22.00 Տեսաֆիլմ. «ԿՆՔԱՀԱՅՐԸ» 1-ին մաս
Գլխ. դերում ԱԼ ՊԱՉԻՆՈ
01.00 Տեսաֆիլմ «ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ՄԱՐԴԻԿ» (Բիլ Քլինթոնի վրա կատարած մահափորձի մասին)
Գլխ. դերում ՌՈԲԵՐՏ ՊԵՏԻ
03.00 Օրագրի ավարտը

18.10.1995 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
18.00 Լիամետրաժ մուլտֆիլմ «ՔՆԱԾ ԳԵՂԵՑԿՈՒՀԻՆ»
19.30 Տեսաֆիլմ. «ՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԱԲՐԻԿԱ»
Գլխ. դերերում Գ. ԿԱՐԻ եւ ՋԵՖԻ ՈՒԷՆՍՏՈՆ
21.00 Տեսաֆիլմ. «ԿՆՔԱՀԱՅՐԸ» 2-րդ մաս
Գլխ. դերում ԱԼ ՊԱՉԻՆՈ
24.00 Տեսաֆիլմ. «ՄԱՐԴԱԿԵՐԸ» 2 մասից (Ռուսական նոր ֆիլմ)
03.00 Օրագրի ավարտը

Խմբագրությունը ընդունում է գովազդներ եւ հայտարարություններ:
Զանգահարել 446939, 443413

A STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆԿԱՐԱ

Տապալվեց Չիլլերի նոր կառավարությունը

Սկիզբը էջ 1

Ինչ վերաբերում է Մայր հայրենիք կուսակցությանը, ապա դրա խմբակցության անդամները, բացառությամբ մեկի, նույնպես անվստահություն հայտնեցին Չիլլերին:

Սա Չիլլերի համար անակնկալ չէր: Ընդհակառակը, ենթադրվում էր: Սա Ճշմարիտ ուղի կուսակցության վեց պատգամավորների բացակայությունը քվեարկությունից Հյուսամեթթին Ջինդորուկի գլխավորությամբ եւ այն յոթ պատգամավորների կուսակցական կարգապահության հետ անհարիր արարքը, որոնք փաստորեն անցան ընդդիմության շարքերը, ոչ միայն տհաճ անակնկալ հանդիսացավ, այլեւ ճակատագրական եղավ նոր կառավարության համար եւ գերազանցեց բոլոր ենթադրությունները:

Ճշմարիտ ուղի կուսակցության 177 պատգամավորներից, որ նա Մեջլիսում ուներ քվեարկության պահին, նոր կառավարությանը ձայն տվեցին 164-ը: Թեեւ կառավարությունն արժանացավ նաեւ Ալփարսլան Թյուրքեշի Ազգայնական շարժում, Այխոսյ է դիբալիի Ազգային կուսակցությունների ու Յուսուֆ Բոզքուրթ Օզալի Նոր կուսակցության պատգամավորների վստահությանը, բայցեւայնպես, հնարավոր չեղավ փրկել դրությունը: Օգտվելով առիթից նշենք, որ Ճշմարիտ ուղի կուսակցության կենտրոնական վարչությունը հենց հոկտեմբերի 15-ին որոշում է կայացրել իր շարքերից վտարել նրանց, ովքեր դեմ են քվեարկել կամ ցուցադրաբար չեն մասնակցել վստահության քվեին:

Չիլլերի փոքրամասնության կառավարությունը հոկտեմբերի 15-ին տապալվեց: Իսկ Մեջլիսում ուժերի տեղաբաշխությունը կուսակցությունների միջեւ այնպիսին է, որ գրեթե հնարավորություն չի տալիս շրջանցել Ճշմարիտ ուղի կուսակցությանը կառավարություն կազմելու աշխատանքներում: Այս պայմաններում կառավարական ճգնաժամը ձեռք է բերում պառլամենտական ճգնաժամի վերածվելու հատկանիշներ: Որպեսզի դա տեղի չունենա, Դեմիրելը առայժմ իշխանության գլուխ է թողնում Չիլլերին այն ակնկալիքով, որ վերջինս արտահերթ ընտրություններ է նշանակում, կամ կառավարություն կազմելու աշխատանքները հանձնարարում է Մայր հայրենիք կուսակցության նախագահ Մեսութ Յըլմազին, կամ էլ խորհրդակցություն է անցկացնում մասնակցությամբ խորհրդարանական բոլոր կուսակցությունների ղեկավարների եւ նպաստում է կառավարող ընդգրկուն կոալիցիայի ձեւավորմանը: Իսկ 20 օրվա ընթացքում, եթե նշված միջոցառումները չեն հանգեցնում կառավարական ճգնաժամի հաղթահարմանը, ապա ինքը՝ Դեմիրելը, որպես հանրապետության նախագահ, Մեջլիսը լուծարում եւ իր հայտարարությամբ համընդհանուր ընտրություններ է նշանակում երկրում:

Չիլլերը հակված է դեկտեմբերի 24-ին ընտրությունների գնալ: Համենայն դեպս, նոր կառավարության տապալումից հետո հենց հոկտեմբերի 15-ին, նա, խոսելով Ճշմարիտ ուղի կուսակցության մասին, այն ընդդիմադիր անվանեց: Փոխարենը ժողովրդահանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալը Չիլլերի հետ կառավարող կոալիցիա կազմելու նոր պատրաստակամություն հայտնեց: Ըստ երեւույթին, ընտրությունների համար նշված ժամկետը չի համապատասխանում ընդդիմության շահերին, ուստի նա աշխատում է ժամկետը երկարաձգել: Այդ առումով պատահական չէր Բյուլենթ Էջեւիթի հայտարարությունը, թե ոչ մի կուսակցություն ընտրություններին պատրաստ չէ: Սա թե ինչու Չիլլերը աշխատում է հնարավորին չափ շուտափույթ անցկացնել ընտրությունները, որպեսզի արտահերթությունը հակադրի դրանց վաղաժամկետ անցկացման ընդդիմության պահանջներին, կարծես շեշտելու համար նախաձեռնությունների կարեւորությունը քաղաքականության մեջ՝ թեկուզ ներհին:

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

«Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժման տնտեսական ծրագիրը

«Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժման նախընտրական ծրագրի հեղինակներին կարելի է կարեկցել. նրանց համար այդ դժվար խնդիրը բարդացել է հետեւյալ հեգնական հարցի «կանխազգացմամբ». «Եթե ձեր գրածը հարկավոր է անել, ապա ինչու Չեռնոմիրդինը դա չի անում արդեն այսօր»:

Հենց այդ «կանխազգացումն» էլ շարժման տնտեսական ծրագրի հեղինակներին ստիպել է սկսել հետեւյալ խոսքերից. «Շարժումը ելնում է այն բանից, որ Ռուսաստանի տնտեսության բարեփոխման ապաստականացման փուլը հիմնականում ավարտվել է»: Այս դրույթը զայրացրեց մի շարք ընդդիմախոսների: «Եթե ավարտվել է, որտե՞ղ են ձեր ապաստականացման խոստացած պտուղնե-

նախընտրական ձեւակերպում «ամեն տեսակ» շուկայականության սոցիալական կողմնորոշվածության մասին:

Որոշակի իմաստով այդ խնդիրները շաղկապված են Ռուսաստանի տնտեսական կյանքի ընթացիկ փուլի հետ: Համենայն դեպս, նախկինում այդ խնդիրների առաջադրումը, մեղմ ասած, անհրաժեշտ էին, քանզի այնժամ էլ հստակորեն չէր նկատվում այն սուբյեկտը, որին պետք է հասցնել նման կոչերը:

«Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժումը որոշակիորեն նշում է այդ սուբյեկտին. «Ակնհայտ է, որ այդ խնդիրներն անհնար է լուծել առանց հայրենական կենտրոնացված խոշոր կապիտալի»:

Ընդհանուր առմամբ, այդ դիտողությունը եւ բոլոր խնդիրները նո-

շարժումը մտադիր է «պետական կառավարման ծառայության կենտրոնը տնտեսական կյանքին անմիջականորեն միջամտելուց վերջնականապես փոխադրել գործարար ակտիվության զարգացմանը նպաստող պայմանների համակարգի ստեղծման կողմը»:

Այդ ծրագրին ընթերցողի մտքում բնականորեն հարց է առաջանում, մի՞թե (գործող) կառավարությունը մտադիր է ձեռքից բաց թողնել տնտեսական կյանքի կենտրոնական լծակները եւ ազդանշարական կառավարման լծակները: Ծրագրի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ, որքան էլ տարօրինակ թվա, նա իրոք մտադիր է դա անել: Հայտնի է, որ Ռուսաստանի կառավարությունը քանիցս խիստ ֆինանսական քաղաքականություն է ներարկվել հստակորեն ձեւակերպված կառուցված-

Հարկ է նշել նաեւ հետեւյալը: Արդեն շատ է խոսվել այն մասին, որ հումքային ճյուղերի եւ առաջին հերթին վառելիքաէներգետիկ համալիրի հետ շարժման ընդհանուր շահեր ունի: Չնայած դրան, շարժման ծրագիրը բնավ չի սահմանափակվում իր բարեկամների համար տեղ մանտելու. չէ որ երկրում փաստորեն դրամ վերցնելու ուրիշ տեղ չկա: Սակայն, ինչպես նշում են ռուսաստանցի փորձագետները, վառելիքաէներգետիկ համալիրի շահերը, անկասկած, պաշտպանված են:

Ընդհանուր առմամբ, շարժման ծրագիրը բարդ խնդիր է լուծում. մեկ ձեռով միանգամից երկու ձմերուկ բռնելը: Մի կողմից ծրագիրը ճանաչելի է որպես ներկայիս կառավարության փաստաթուղթ, մյուս կողմից, դրանում տեսանելի են նաեւ

րը», հարցնում են նրանք: Սակայն, ինչպես արդարացիորեն նշել են ռուսաստանցի փորձագետները, արժե խոսել ոչ թե այն մասին, որ շարժումն աճապարել է բարեփոխումների ինչ-որ փուլի ավարտն ազդարարել նախքան դրա արդյունքների ի հայտ գալը, այլ հենց այն մասին, որ այդ հայտարարությունն ակնհայտորեն ուշացած է: Հայտնի է, որ դեռ Գայդարի կառավարությունը օգտագործում էր իր տրամադրության տակ եղած բոլոր լծակները, եւ ժամանակն է փոխել տնտեսական քաղաքականությունը եւ ավելի մեծ դեր հատկացնել պետությանը երկրի տնտեսական կյանքում: Այժմ դա ակնհայտորեն հռչակված է շարժման ծրագրում: Այնտեղ շատ են լավատեսական «նոտաները»: Իհարկե, կարելի է վիճել այն մասին, թե որքանով է ամուր ծրագրում նկարագրված «իրական լավատեսության հողը», բայց այն առկա է, եւ հենց դա շարժմանը թույլ տվեց ընտրել միանգամայն խելամիտ հետեւյալ սկզբունքը. «նոր ծրագրի ուղը պետք է լինի այն, որ իշխանությունների քաղաքականությունը նպաստի տնտեսության դրական տեղաշարժին»:

Շարժման ծրագրին այսպես է ձեւակերպում օրվա տնտեսական խնդիրները.

– ազգային կապիտալի կուտակման խրախուսում,

– ազգային շահերի եւ տնտեսության ակտիվ սուբյեկտների շահերի անմիջական զուգադիպման, տնտեսության եւ գործարար շրջանների կառուցողական փոխգործողության դաշտի ընդլայնում:

Ավելացվում է նաեւ սովորական

ռությամբ աչքի չեն ընկնում, բոլոր զարգացած երկրներում տնտեսական քաղաքականությունը սահմանվում է խոշոր կորպորացիաների եռանդուն մասնակցությամբ (ի դեպ, չզարգացած երկրներում նույնպես, բայց այնտեղ կորպորացիաները սեփական չեն):

Հարց է ծագում, թե վերջապես ով է տան տերը: Այն մասին, որ դեռեւս խոշոր կապիտալ հռչակված կողմնորոշումը «մենյուի» կարգախոս չէ, վկայում է տնտեսության մեջ պետության դերին նվիրված բաժինը: Այդ բաժնից պարզ է դառնում, որ

ֆային քաղաքականության բացակայության համար: Շարժման ծրագիրը պարզ ցույց է տալիս, որ շարժումը այդ ճշմարտությանը պատասխանել է արմատական ուղիով, կառուցվածքային քաղաքականության ձեւավորման եւ վարման մեջ առաջատար դեր հատկացնելով «շուկայում» գործող սուբյեկտներին:

Արդարացիորեն արձանագրելով, որ այսօր աճի հիմնական կետերը գոյացել են հումքային ճյուղերում, շարժումը մասնավորապես կարծում է, որ տնտեսության ուշադրությունը պետք է բեւեռված լինի այն ծավալվող ճյուղերի ու ձեռնարկությունների կարիքների վրա, որոնց արտադրանքը կարող է մրցունակ մնալ: Հարկավոր է նպատակային ռեժիմ ստեղծել այն կազմակերպությունների համար, որոնք արդեն գոյանում են հեռանկարային արտադրությունների շուրջը: Միայն այդպիսի բնական ձեւով կարող են ստեղծվել միջճյուղային բլոկներ, որոնք էլ կդառնան ամբողջ տնտեսության «աճի լոկոմոտիվները»: Շարժման ծրագրից դատելով, դաշնակցային կառավարությունը մտադիր է ստանձնել գլխավորապես «հիմնական կարգավորիչ պարտականությունները», որոնք «հիմք կստեղծեն կորպորացիաների կառավարչական ներուժի բացահայտման համար»:

կառավարության նախկինում չհաշված մտադրությունները, որոնք ինչ-որ չափով հավանաբար ձեռով շաղ կապված են այսօրվա կամ վաղվա, բայց ոչ երեկվա տնտեսական իրավիճակի հետ:

Իհարկե, նախընտրական «իրարանցումը» արեց իր գործը: Այս իմաստով վարչապետի գլխավորած շարժման ծրագրում զարմանալի է կարդալ այն մասին, թե շարժումը «անթույլատրելի է համարում» բյուջեի պակասորդի արագացված կրճատումը, որը «հանգեցնում է տնտեսության մեջ բյուջետային հատկացումների ոչ ռիթմիկ մուտքերին»: Հարց է ծագում. ո՞վ է ձգձգում գանձարանից կատարվող վճարումները:

«Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժման ծրագրի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ սոցիալական պարտավորությունների տեսանկյունից ծրագիրը գտնվում է նպատակահարմարության եզրին, որից ձախ սկսվում է [illegible]: Դրա հետ մեկտեղ, մեր կարծիքով, շարժման ծրագիրը բավարար չափով պրագմատիկ է, քանզի տնտեսական աճի ապահովման համար ներդրում է հանրային արտադրանքի ավելի մեծ բաժնի վերաբաշխել խոշոր կենտրոնացված ներդրումների ձեւով, այլ մի՞ն առաջնային է համարվում «ղեկի կապիտալ» բաշխման սկզբունքը:

Ի դեպ, ընտրական պայքարի ընթացքում շարժումը կարող է [illegible] պոպուլիզմի ծայրահեղ դրսեւորումներ:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ԴԱՔԱ

Իրանն ընդլայնում է փոխհարաբերությունները Բանգլադեշի հետ

Հոկտեմբերի 12-ին Դաքայում Իրանի եւ Բանգլադեշի ղեկավարների միջեւ բանակցությունների ընթացքում ստորագրվեց 9 կետից բաղկացած փոխըմբռնման հուշագիր մշակույթի փոխանակման, գյուղատնտեսության, նավթի արդյունահանման, ծովային տրանսպորտի, բնության պահպանության եւ անտառտնտեսության բնագավառներում փոխադարձ ներդրումներ կատարելու, մաքսանենգության դեմ պայքարելու, փաստային, ինչպես նաեւ միջազգային եւ տարանցիկ փոխադրումների նախագծի Իրան–Բանգլադեշ–Թուրքմենիա համագործակցության վերաբերյալ:

Ինչպես տեղեկացնում է ԻՌՆԱ գործակալությունը, Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանին իր այցի երրորդ օրը Դաքայում հեռուստատեսային մամլո ասուլիսում շնորհակալություն հայտնելով ջերմ ու անկեղծ ընդունելության առթիվ, նշեց երկկողմ բանակցությունների հաջող ընթացքի մասին:

Ամերիկայի Իրանի հանդեպ տնտեսական շրջափակման վերաբերյալ լրագրողի հարցին նախագահը պատասխանեց. «Ամերիկայի տնտեսական շրջափակումն Իրանի ժողովրդի վրա ոչ մի ազդեցություն չի ունեցել եւ չունի: Այն ոչ միայն հեղափոխական ժողովրդի գոյությունը արթնացրեց ամերիկյան քաղաքականության հանդեպ, այլեւ Իրանի բարիքներից»: Ռաֆսանջանին նշեց, որ Ամերիկայի այդ քաղաքականության պարտության գործում անմասն չեն նաեւ Իրանի հետ համագործակցող 123 արդյունաբերական ընկերությունները, որոնց մեծ մասը արեւմտյան են:

Կնքված նավթի համաձայնագրի վերաբերյալ Ռաֆսանջանին ասաց. «Այդ համագործակցության գլխավոր կետերը ստորագրվեցին, սակայն որոշ հարցեր դեռ քննարկվում են»: Իրանի նախագահն Իրան–Բանգլադեշ հեռանկարային համագործակցությունը երկու երկրների համար փոխշահավետ համարելով ավելացրեց, որ կշարունակեն բոլոր բնագավառներն ընդգրկել համագործակցության պայմաններում:

Նշելով ասիական երկրների միմյանց հետ համագործակցելու անհրաժեշտության մասին, Ռաֆսանջանին ասաց. «Հուսով եմ, որ Իրանի եւ Բանգլադեշի համագործակցությանը կհետեւեն մյուս ասիական երկրները»:

Բոսնիա Հերցեգովինայի վերաբերյալ հայտնեց, որ այդ երկրի մահմեդական ժողովուրդը միշտ Իրանի ուշադրության կենտրոնում է եւ միշտ կլինեն, որ այն որպես մի ամբողջական երկիր ՄԱԿ-ի անդամ դառնա, բայց ամեն դեպքում երկրի ղեկավարների որոշումը այդ առումով դեմ իրենք չեն հակադրվի:

Բանգլադեշ այցի ընթացքում Ռաֆսանջանին հանդիպեց երկրի վարչապետ Խալեդա Զիայի հետ: Խալեդա Զիան գոհունակությամբ արտահայտվեց կնքված համաձայնագրերի մասին: Նշելով [illegible] հարաբերությունները Հնդկաստանի հետ, նա խնդրեց, որ Իրանն օգնի Բանգլադեշին Հնդկաստանի հետ փոխհարաբերությունները կարգավորել եւ զարգացնել:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Տոն թարգմանչաց և շրջանավարտաց

Բրյուսովի ինստիտուտը 60 տարեկան է

Տասնական օրեր են Երևանի Բրյուսովի անվան օտար լեզուների ինստիտուտում, որն այս տարի նշում է իր գոյության 60-ամյակը: Տոնակատարական է, որ կրթական այդ օջախը երկար տարիներ, ինչպես բրյուսովցիներն իրենք են բնութագրում, «Մասնագիտական պլուրալիզմ» գտնվելուց հետո, շնորհիվ ներկա ռեկտոր Իվետա Մանուկյանի ջանքերի, արդեն երկու տարի է, ինչ տեղափոխվել է նախկին կենտրոն, որտեղ ուսանողների համար լայն հնարավորություններ են բացվել ակտիվորեն մասնակցելու նաև հասարակական-մշակութային կյանքին: Մինչև պաշտոնական հոբելյանական հանդիսությունը, 60-ամյակի շրջանակներում ինստիտուտում արդեն օրը՝ նոյեմբերի 13-ին տեղի ունեցավ թարգմանչաց տոնին նվիրված թարգմանիչների գեղեցիկ մի մրցույթ, որը կազմակերպել էր ինստիտուտի անգլիական ֆակուլտետի դեկանատը (դեկան՝ Մ. Առաքելյան) անգլերենի տեսական ամբիոնի (վարիչ՝ Ս. Բաղդասարյան) դասախոսների համագործակցությամբ:

Ինստիտուտի փոքր դահլիճում, առավոտյան ժամը 11-ին բացելով ցերեկույթը, միջազգային ճանաչման արժանացած հայտնի բանաստեղծ և գրականագետ Արտեմ Հարությունյանը խոսեց ազգային գրականության զարգացման գործում թարգմանչության յուրահատուկ տեղի ու նշանակության մասին: Իրենց ողջույնի ջերմ խոսքերն ասացին ամերիկյան դեսպանատնից և համալսարանից հրավիրված հյուրեր Մորգան Լինին և Վիրջին Սըրոումները: Այս ինստիտուտի 4-րդ կուրսի ուսանողուհի Նուբարյան Նաիրան հանկարծ ակնածանքով անդրադարձավ հայ թարգմանչական դպրոցի հիմնադիր ավանդույթներին, որն ողողեցին մեր անվանի թարգմանիչների ստեղծագործություններից կազմված հատվածների արտասանությամբ: Հետո ներկաները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին մի քանի օր առաջ հեռավոր Կալիֆոռնիայում վախճանված ամերիկահայ գրող և բանաստեղծ, հայկական «Սասնա ծռեր» էպոսի նույնպես թարգմանիչ Լեոն Զավեն Սյուրմելյանի հիշատակը:

Այնուհետև բեմ հրավիրվեցին ոչ տակայն համալսարանի և Բրյուսովի ինստիտուտի ուսանողուհիներ, որոնք ընթերցեցին նախօրոք իրենց տրամադրված երկու պարտադիր բանաստեղծությունների (Ուիլյամ Հենլիի «Ինվիկտուս» և Միսաք Մեծարենցի «Միրերգը») իրենց թարգմանությունները: Արտեմ Հարությունյանի նախագահությամբ պատվավոր ժյուրին (ավագ դասախոսներ Ս. Սեֆերյան և Լ. Հովհաննիսյան, Ս. Վարդանյան համալսարանից և Ֆ. Խլղաթյան, Ի. Խաչիկյան, Հ. Ծովիկյան Բրյուսովից) նախատեսել էր մեր անվանի թարգմանիչներից երեքի՝ Հովհաննես Մասեհյանի, Խաչիկ Դաշտենցի և Զաբել Բոյաջյանի անունը կրող մրցանակներ, որոնց արժանացան 15 ուսանողներ, համապատասխան վկայականների հետ ստանալով մեկական գիրք, կրծքանշան և Բրյուսովի վերատառությամբ վերնաշապիկ: Իրենց արտաքին բանաստեղծություններով ու թարգմանություններով հանդես եկան ավագ դասախոսներ Ս. Վարդանյանը, Լ. Սարգսյանը և ամերիկուհի Բարբրա Մյուրեյը: Ցերեկույթի ավարտին ուսանողուհիների ջանքերով 8 տարբեր լեզուներով հնչեց Եղիշե Չարենցի «Ես իմ անուշ Հայաստանի» բանաստեղծությունը: Ընդմիջումը ճաշակով պատրաստված գրական այս հանդիսությունից հետո ներկաները այցելեցին անգլերենի տեսական ամբիոնին կից գրադարանում բացված Կոչոյան գեղարվեստի դպրոցի 1991-ի շրջանավարտ, իսկ այժմ Բրյուսովի ինստիտուտի անգլո-ֆրանսիական ֆակուլտետի 3-րդ կուրսի ուսանողուհի Մարգարիտ Մնացականյանի նկարների անհատական ցուցահանդեսը, որտեղ ժանրային և գունային առանձին լուծումները ցույց էին տալիս երիտասարդ արվեստագետի աստիճանական հասունացումը:

Հաջորդ օրը, նոյեմբերի 14-ին, ժամը 12-ին ինստիտուտի ռուսանգլիական մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ հանդիպում ինստիտուտի նախորդ տարիների շրջանավարտների հետ, որոնց ի պատիվ համերգ տվեցին տարբեր ֆակուլտետների ու տարբեր կուրսերի ուսանողուհիները:

Հ. Օ.

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Հայաստանի պատմության թանգարան» պատկերագիրքը՝ 5000 օրինակով

Հանրապետության մշակութային կյանքը կհարստանա ևս մի կարևոր հրատարակությամբ, շաբաթ օրը Հայաստանի պատմության պետական թանգարանում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում հայտնեց տնօրեն Ալֆրեդ Շահնազարյանը: Արդեն ավարտվել է «Հայաստանի պատմության պետական թանգարան» ալբոմ-պատկերագրքի (կատալոգ) տպագրությունը և 2 շաբաթից 5 հազար տպաքանակով այդ արժեքավոր հրատարակության 3500 օրինակը Սանկտ Պետերբուրգից կտեղափոխվի Երևան ու կդրվի թանգարանի տնօրինության տակ (մյուս 1500 օրինակը կուղարկվի ԱՄՆ): Անգլերեն հրատարակվող պատկերագիրքը, որն ամփոփում է 120 գունավոր, նաև սև ու սպիտակ նկարներ, ներկայացված է համապատասխան ծանոթագրություններով ու ներածական 2 հոդվածներով՝ «Հայաստան» պատմական ակնարկ, որ, տնօրենի խոսքերով, «գրված է գիտության վերջին նվաճումների համապատասխան») և «Հայաստանի պատմության պետական թանգարան» («Թանգարանի հավաքածուները»), որտեղ «առաջին անգամ հանգամանորեն շարադրված է հաստատության պատմությունը, արժեքավորվում և տրվում է նրա հարստության գնահատականը՝ մեկ մամուլ ծավալի սահմաններում: «Մեզ համար մեծ պատիվ է ԱՄՆ-ի ազգային աշխարհագրական ընկերության 1978-ին հրատարակված քարտեզի տպագրության հնարավորությունը, որ մեծահոգաբար ընդառաջեց կազմակերպությունը»: Տնօրենի հավաստմամբ, «ընթերցողը կարող է լավագույնս և ամբողջական ձևով ծանոթանալ հայ ժողովրդի պատմության և քաղաքակրթության սկզբունքային խնդիրներին, նրա զարգացման փուլերին, բոլոր հիմնական հարցերին»: Այնուհետև թանգարանի տնօրենն ասաց, որ մոտ 100 էջանոց պատկերագրքի հրատարակումը հնարավոր դարձավ միայն Բոստոնի հայկական գրադարան-թանգարանի (ԱԼՄԱ) տնօրեն Հայկ Տեր Մանվելյանի կողմից:

1971-ից գործող ԱԼՄԱ-ն Հյուսիսային Ամերիկայի հայագիտական ամենախոշոր թանգարան-գրադարանն է: Կազմակերպությունը ջանասիրաբար հավաքում է մեր ժողովրդի պատմությունը, մշակույթին, դրամագիտությանն ու ազգագրությանը, կենցաղին վերաբերող բոլոր նյութերը: Ամեն ինչ արվում է ազգային կորսվող հարստությունները քաղաքակրթության անողոք հարվածներից փրկելու և սերունդներին հանձնելու համար:

Վերադառնալով պատկերագրքին, հավելենք, որ նյութերը պատրաստվել են 92/93-ի ցուրտ ու մութ ձմռանը (ֆոնդերը գտնվում են ստորգետնյա հատվածում): Տեքստերը հեղինակել են Ալֆրեդ Շահնազարյանը և գիտության գծով թանգարանի փոխտնօրեն Իվետա Մկրտչյանը:

Ձևավորող նկարիչն է Հարություն Սամուելյանը, լուսանկարները հեղինակել է Հրանտ Բաբանյանը: Պատկերագրքի տպագրության համար ծախսվել է 43 հազար դոլլար:

ՅՈՒՐԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցահանդես-վաճառք Նկարչի տանը

Նոյեմբերի տասնինգին, Նկարչի տանը կայացավ հայ նկարիչների ստեղծագործությունների բարեգործական ցուցահանդես-վաճառք: Հանրաճանաչ և սկսնակ մի շարք նկարիչների համախմբել էին «Բարեգործություն հանրապետությանը» և «Սուրբ Պողոսի առաքելություն» միջազգային բարեգործական ընկերությունները: Ներկայացվեցին Մարտիրոս Սարյանի, Կալենցի, Էլիբեկյան եղբայրների, Կարեն Դավթյանի, Արա Գրիգորյանի, Գեորգի Թովմասյանի, Մարտին Պետրոսյանի, Գայանե Խաչատրյանի, Բենիկ Պետրոսյանի և այլ նկարիչների, քանդակագործների աշխատանքներ: Պայմանագրեր ունենալով ստեղծագործողների հետ՝ բարեգործական ընկերությունները որոշել են վաճառից ստացված շահույթի մի մասը տրամադրել Հայաստանի մանկատներին ու դպրոցներին՝ ձմռանը դրանք ջեռուցելու նպատակով: Փոքր շահույթի դեպքում գումարը կօգտագործվի որոշ կարիքավոր դպրոցականների դասագրքերով ու գրենական պիտույքներով ապահովելու համար: Գները վերնիսաժայինից ցածր էին. Սարյանի նկարը դրսում վաճառվում է 3000-4000 դոլլարով, իսկ ցուցահանդեսում այն կարելի էր գնել 2500-ով: Սկսնակ նկարիչների աշխատանքները վաճառվում էին 70-100 դոլլարով: Ցուցադրված 80 գեղանկարներից և 30 քանդակներից մի քանիսը գնվեցին:

ԱՆՏՈՒԱՆԵՏԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ քաղաքական բանտարկյալների պաշտպանության հանձնախումբը կազմակերպել է քաղաքական բանտարկյալ

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆԻ

գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը: Բացումը տեղի կունենա ԱՕԿՄ-ի շենքում, նոյեմբերի 17-ին, ժամը 16-ին: Հասցեն՝ Արամի 3:

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ

Կոմիտաս քառյակը մեկնում է համերգների Կանադա

Հայաստանի Կոմիտաս պետական լարային քառյակը նոյեմբերի 21-ից դեկտեմբերի 2-ը համերգներով հանդես կգա Կանադայում: Քառյակը կներկայացնի արևմտաեվրոպական դասականներին, ռուս և ժամանակակից հայ կոմպոզիտորներին (Էդ. Միրզոյան և Էդ. Հայրապետյան): Համերգները տեղի կունենան Մոնրեալում և Տորոնտոյում: Ուղևորությունը կազմակերպել է Համազգային մշակութային միությունը, հայտնեց քառյակի առաջին ջութակ, ժողովրդական արտիստ, պետական և միջազգային մրցույթների դափնեկիր, պրոֆեսոր Էդուարդ Թադևոսյանը:

Նոյեմբերի 13-ին Կոմիտաս լարային քառյակը Արամ Խաչատրյան փոքր դահլիճում հանդես եկավ այս ամսվա երրորդ համերգով. ծրագրում Ալ. Բորոդինի, Գ. Չաուշյանի, Էդ. Հայրապետյանի ստեղծագործություններն էին:

Ն. Պ.

ՆԻԿՈՍԻԱ

Հայաստանի ժամանակակից արվեստի ցուցահանդեսի բացումը

Կիպրոսից մեր թղթակից Ջորջ Տեր Բարթողը հաղորդում է, որ հինգշաբթի օրը՝ նոյեմբերի 12-ին, հանդիսավոր պայմաններում բացվել է Հայաստանի ժամանակակից արվեստը ներկայացնող 12 արվեստագետների ցուցահանդեսը, որն անմիջապես լայն արձագանք է գտել կղզում: Այդ մասին արվեստաբան Գլին Հյուզի՝ տեղական «Սայփրըս Ուիքլի» շաբաթաթերթում գրած հոդվածը ստորև:

«Ցուցահանդեսի հրաշալի կատալոգը փաստորեն իր տեսակի մեջ առաջին գրքույկն է, որ մեզ ծանոթացնում է Հայաստանի ժամանակակից արվեստին: Ինչպես նախաբանում ցուցահանդեսի կազմակերպիչ ու կուրատոր Կարո Քեհեյանն է նշում, այն մեր աչքի առաջ բացում է բազմաժանր տաղանդը մի նոր հանրապետության, որն իր անցումային շրջանն է թևակոխել խորհրդային ժամանակաշրջանից: Առանձնապես նշանակալի է այն, որ ցուցահանդեսը կազմակերպված է եվրոպական մշակութային ամսվա շրջանակներում, որն այժմ անցկացվում է Նիկոսիայում: Երկու երկրների պատմական և մշակութային կապերը գնում են դեպի հազարամյակների խորքը: Դրանք դժբախտաբար ընդհատվել էին օսմանյան կայսրության օրոք, սակայն այսօր, նոր պայմանների ներքո, հնարավորություններ կան, որ այդ կապերը դարձյալ վերահաստատվեն: Ե՛վ Կիպրոսը, և՛ Հայաստանը եղել են եվրոպական արվեստի անքակտելի մասը և մեծապես նպաստել են դրա էությանը:

Նոյեմբերի 12-ի երեկոյան Այլոս Անդրեաս կենտրոնում բացված ցուցահանդեսը մեծ երևույթ է: Ես այլ առիթներով տեսել էի ցուցադրված նկարներից մի քանիսը և լավածանոթ եմ վաղամեռիկ Արշիլ Գորկու ստեղծագործություններին, որոնք էլ մեծ կրերի արտահայտություններ են՝ գույների սխանչելի ներդաշնակությամբ: Այստեղ, իհարկե, կան նոր գաղափարներ և դրանց ներկայացման նոր ձևեր, որոնք խոստանում են լինել տեսողական և մտավոր ընկալման ցնցող երևույթներ: Ցուցահանդեսին մասնակցող նկարիչներն են Աշոտ Աշոտը, որը դաժան մի կյանք է ապրում Փարիզում և կտավներ՝ փորձված իմպրեսիոնիստի նման, Կարեն Անդրեասյանը, որը սարսափազդու տեսարաններ է ստեղծում, Սամվել Բաղդասարյանը, որը գտնված առարկաներից հետաքրքիր կոմպոզիցիաներ է ստեղծում, Աշոտ Բայանդուրը, որը գեղագիտությամբ է տարված, Մարկոս Գրիգորյանը, որը բավական շատ օգտագործում է շոշափելի մակերեսներ, Ռուբեն Գրիգորյանը, որի նկարներից շատերը լուսանկարչական ռեալիստական լինելով հանդերձ կրում են սյուրռեալիստական երևակայության կնիք, Սարգիս Համալբաշյանը, որը հիանալի գունային համադրումներով կարող է դեմքերից ու իրավիճակներից ստեղծել հնարամիտ պատկերներ, Արմեն Գևորգյանը, որը փայտից, մետաղից և հավաքովի առարկաներից քանդակներ է մաքրում, Քիքին (Գրիգոր Միքայելյան), որն իր գործընկերոջ Վահան Ռումելյանի նման պոստ-էքսպրեսիոնիստ է, Արմեն Գրիգորյանը, որի կտավներում առկա են և՛ փոխաբերական, և՛ ոչ փոխաբերական պատկերները, և Արարատ Սարգսյանը, որն ունի հնագետի մտածողություն: «Ես սիրում եմ փորփրել ու դուրս բերել հին առարկաները և դրանց տալ տարբեր ձևեր», ասում է նա:

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԱՆԳԱՄ...
ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐԻՑ ԱՌԱՋ...

ՈՁՆԻՆԵՐԸ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ ԵՆ
«ՀՈՒՌԻ ԿՅԱՆՔ»
ՆՈՐ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԿԿԱՅԱՆԱՆ
Նոյեմբերի 19-ին, 20-ին, 21-ին և 22-ին
Երիտասարդության պալատում,
Սկիզբը 18-00-ին

ՏՈՄՍԵՐԸ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ,
Օպերայի և Հայֆիլհարմոնիայի, «Մոսկվա» և «Նաիրի» կինոթատրոնների տոմսարկղերում, մետրոյի կայանների շրջակայքում, ինչպես նաև՝ ներկայացումներից առաջ, դահլիճի նախամուտքին՝ 17-45:

VOZNINER™1995 © LEVON TRAVEL

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Դանիելյանին ոսկի, Նազարյանին արծաթ, Տեր-Մկրտչյանին բրոնզ

Երեկ ուշ երեկոյան ֆաքսով ստացանք մեր թղթակից Գրիգոր Ամիրզադյանից, որը մանրամասն տեղեկություններ է հայտնում Պրահայում ավարտված հունա-հռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի առաջնությունում հայ մարզիկների ելույթների մասին։

52 կգ քաշային կարգում երեք մեդալները շահեցին հայ ըմբիշները։ Ցավոք, դրանցից միայն մեկը բաժին հասավ Հայաստանին։ Չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Դանիելյանը, որը ներկայացնում էր Ռուսաստանը։ Երկրորդ տեղը գրավեց Եվրոպայի այս տարվա չեմպիոն, մասիսցի Արմեն Նազարյանը (Հայաստան), իսկ բրոնզե մեդալը բաժին հասավ Գերմանիայի դրոշի ներքո հանդես եկող, բարսելոնյան օլիմպիադայի արծաթե մեդալակիր Ալֆրեդ Տեր-Մկրտչյանին։ Եզրափակիչ հանդիպումը Դանիելյանի ու Նազարյանի միջեւ բավականին անզիջում էր եւ ավարտվեց Դանիելյանի օգտին 5-4 հաշվով։ Ավելորդ չէ նշել, որ ռուսաստանցի աշխարհի հայ չեմպիոնը քառորդ եզրափակիչում 3-1 հաշվով հաղթեց Ադրբեջանի ներկայացուցիչ Այվազովին։ Նազարյանը 10-6 հաշվով առավելության հասավ Ռոնինգենի նկատմամբ (Նորվեգիա)։

Կիսաեզրափակիչում Դանիելյանը 6-0 հաշվով հաղթեց սիրիացի Ֆարաջին, իսկ Նազարյանը 10-0 հաշվով հաղթահարեց Կյունգ Կշոնին։ Երրորդ տեղի համար մրցավեճում Ալֆրեդ Տեր-Մկրտչյանը 3-0 հաշվով առավելության հասավ Ֆարաջի նկատմամբ։ 62 կգ քաշային կարգում երրորդ տեղի համար մրցավեճում գյումրեցի Մխիթար Մանուկյանը 9-0 հաշվով հաղթելով չինաստանցի Հի Կուն Յոնգին, դարձավ բրոնզե մեդալակիր։ 48 կգ քաշային կարգում, քառորդ եզրափակիչում պարտվելով, Տիգրան Մկրտչյանը 0-5 հաշվով զիջեց ճապոնացի Կասոյին։

Այսպիսով, Հայաստանն աշխարհի առաջնությունում նվաճեց մեկ արծաթե եւ մեկ բրոնզե մեդալ։ ■

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Շիրակի» առաջին պարտությունը

Հանրապետության ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնությունում անակնկալները հաջորդում են իրար, որոնք հետաքրքիր եւ անզիջում պայքար են խոստանում մնացածների, հատկապես չեմպիոնի կոչման համար մրցակցությունում։ Հանկարծակիի է եկել «Ղարաբաղ» թիմը, որը նոր գլխավոր մարզիչ Սլավա Գաբրիելյանի գլխավորությամբ դարձավ 2 մեծ անակնկալի հեղինակ։ Սկզբում «Ղարաբաղը» պարտվեց «Արարատ»-ին հետ, իսկ առաջնության վերջին 9-րդ տուրում, Կապանում տեղի ունեցած խաղում 1-0 հաշվով հաղթեց հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակին»։ Դա «Շիրակի» առաջին պարտությունն է։ Երեւանի «Արարատը» տեւական ընդմիջումից հետո վերջապես հերթական հաղթանակը տարավ։ ՀՄՄ-ի հետ խաղում առաջին կեսից հետո արարատցիներն առջեւում էին 3-0 հաշվով։ Երկու գոլի հեղինակ դարձավ Արմեն Շահգելդյանը։ Թվում էր հաղթանակն ապահովված է, սակայն 2-րդ կեսում պատկերը փոխվեց եւ ՀՄՄ-ին հաջողվեց նույնիսկ այն շահել 1-0 հաշվով։ «Արարատը» հաղթեց 3-1 հաշվով։

Նրան ավելացնենք, որ նույն տուրի «Փյունիկ»-«Երեւան» հանդիպումը նույնպես անցել է անզիջում պայքարում, ապա ուրախությամբ պետք է նշել, որ գնալով մրցակցությունն առաջնությունում ուժեղանում է։

Փոխվել է նաեւ Երեւանի «Վան» թիմի գլխավոր մարզիչը։ Թիմի ղեկը ստանձնել է փորձառու մարզիչ Վարուժան Սուքիասյանը։ «Վանը» նոր մարզչի գլխավորությամբ հաջող անցկացրեց «Զանգեզուրի» հետ խաղը, որը շահեց 2-0 հաշվով։

ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնություն
9-րդ տուր

«Ղարաբաղ»-«Շիրակ»	1-0
ՀՄՄ-«Արարատ»	1-3
«Ցեմենտ»-«Ազնավուր»	5-0
«Կոտայք»-«Արագած»	6-0
«Վան»-«Զանգեզուր»	2-0
«Փյունիկ»-«Երեւան»	1-0

Առաջնության աղյուսակը
նոյեմբերի 17-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	8	7	1	0	28-7	22
2. Ցեմենտ	8	6	0	2	27-11	18
3. Երեւան	7	5	1	1	16-4	16
4. Կոտայք	8	5	1	2	19-10	16
5. Արարատ	7	4	2	1	20-6	14
6. Շիրակ	6	4	1	1	17-7	13
7. Վան	8	2	2	4	9-19	8
8. Ղարաբաղ	8	2	1	5	7-13	7
9. ՀՄՄ	8	2	1	5	14-24	7
10. Արագած	8	1	2	5	13-33	5
11. Զանգեզուր	8	1	1	6	10-22	4
12. Ազնավուր	8	0	1	7	7-31	1

ՀՀ ԳԱՎԱԹ

Շախմատիստը հաղթում է նաեւ նարդու մրցաշարում

Հանրապետության ուժեղագույն շախմատիստներից մեկը՝ Նորայր Քալանթարյանը, որին ՖԻԴԵ-ն նոյեմբերին կայանալիք կոնգրեսում շնորհելու է միջազգային վարպետի կոչում, այժմ ընկալ նաեւ նարդու մրցումներում։ Նա դարձավ Հայաստանի գավաթակիր եւ արժանացավ առաջին դրամական մրցանակին (100 հազար դրամ)։ Գավաթային մենամարտերը, որին մասնակցեցին այդ հինավուրց խաղի 100-ից ավելի վարպետներ, մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել։ Նորայր Քալանթարյանն իր վարպետությունը դրսեւորեց երկար նարդու մրցաշարում, որտեղ 2-3-րդ տեղերը համապատասխանաբար գրավեցին Նելսոն Թոռոսյանն ու Զոհրապ Մանուկյանը։ Մրցանակային տեղեր մտնելու համար մինչեւ վերջ պայքարեց նարդու հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ, «Կար» արտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն Սմբատ Տոնոյանը, որը գրավեց 4-րդ տեղը։

Կարճ նարդու մրցումներում, որից, ի դեպ, անցկացվում են աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնություններ, հաղթողի թյունն ուղեկցեց Սերգեյ Դեմոյանին։ Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան Արթուր Մուրադյանն ու Սարգիս Նավասարդյանը։ Ուշագրավ է, որ նրանք Հայաստանի հավաքականի կազմում մասնակցել են այս տարի Մոնտե Կառլոյում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությանը եւ 64 թիմերի մեջ գրավել են 6-րդ տեղը։

ՍԱՐԳ

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀՈՍՔ

Հաշմանդամ մարզիկներին ընդունեց ՀՀ նախագահը

ՀՀ նախագահի Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, ինչպես տեղեկացրին նախագահի մամուլի ծառայությունից, նոյեմբերի 16-ին հանդիպել է Մոսկվայի «Արկածների միջազգային ակումբի» համակարգում գործող հաշմանդամ մարզիկների խմբի հետ։ Նրա կազմում էին Հայաստանի, Ռուսաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Նորվեգիայի մեկական ներկայացուցիչ, որոնք բարձրացել են Կազբեկ լեռան գագաթը, հաղթահարելով 5000 մ բարձրություն։ Հայաստանի նախագահն իր հիացմունքն է արտահայտել հաշմանդամ մարզիկների խիզախության, կամքի եւ համարձակության համար, նրանց նախաձեռնությունը համարելով տարբեր ազգերի երիտասարդների միջեւ համերաշխության եւ բարեկամության գեղեցիկ դրսեւորում։ Իրենց իրականացրած ճամփորդությունների, առաջիկա ծրագրերի, հաշմանդամներին հուզող խնդիրների մասին են խոսել ակումբի նախագահ, նշանավոր ճանապարհորդ Դմիտրի Շպարոն, ալպինիստ Արթուր Գրիգորյանը, ադրբեջանցի Իման Հուսեյնովը։ Հանդիպմանը ներկա էին ՀՀ սոցիալական ապահովության, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժի եւ փախստականների հարցերի նախարար Ռաֆայել Բագոյանը ու մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Հակոբ Մովսեսը։

[illegible]

«Լոկոմոտիվի» հույսերն ի չիք դարձան

Ֆուտբոլի Ռուսաստանի բարձրագույն խմբի առաջնությունում մրցավազքը չեմպիոնի կոչման համար Վլադիկավկազի «Սպարտակ Ալանիա» եւ Մոսկվայի «Լոկոմոտիվ» թիմերի միջեւ անսպասելի վերջաբան ունեցավ։ Եզրափակիչ երկու տուրից առաջ հարցը միանշանակ վճռվեց «Սպարտակ Ալանիայի» օգտին։ Հերթական տուրում Վլադիկավկազի թիմը սեփական հարկի տակ 4-0 հաշվով հաղթեց Տյումենի «Դինամո Գազովիկին», իսկ Լոկոմոտիվը նույնպես սեփական հարկի տակ 0-1 հաշվով անակնկալ պարտություն կրեց առաջնությունում անհաջող հանդես եկող Եկատերինբուրգի «Ուրալմաշից»։ Երկու առաջատար թիմերի միջեւ միավորների խզվածությունը հասավ 6-ի եւ «Սպարտակ Ալանիային» արդեն կարելի է շնորհավորել չեմպիոնության համար։ Շատ ափսոս, որ Հայաստանի հավաքականի եւ Մոսկվայի «Լոկոմոտիվի» առաջատար խաղացողներից մեկը՝ Սարգիս Հովհաննիսյանը զրկվեց Ռուսաստանի չեմպիոն դառնալու հնարավորությունից։ ■

Պայթյուն մարզադաշտում. զոհվեց 6 մարդ

Ուկրինֆորմը հաղորդում է. Ողբերգություն է տեղի ունեցել Ուկրաինայի ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնության «Շախտյոր» եւ «Տավրիա» թիմերի միջեւ ֆուտբոլային մրցախաղի հենց սկզբում։ Մրցավարի սուլիչից մի քանի րոպե անց, երբ հյուրերի տրիբունա են բարձրացել «Շախտյոր» ակումբի նախագահ Ախատ Բրագինը եւ նրա թիկնապահը, պայթել է հեռակառավարման ականը։ Սարսափելի ուժգնության պայթյունը բառացիորեն գրիվ է տվել մարդկանց մարմինները։ [illegible], զոհվել է վեց մարդ։ «Շախտյոր» ֆուտբոլային ակումբի նախագահի, որը միաժամանակ «Լյուքս» ֆիրմայի ղեկավարն էր, «որսը» վաղուց էր սկսվել։ Դեռեւս 1994 թվականի մարտին նրա դեմ կազմակերպվել էր մահափորձ անհայտ անձանց կողմից, որոնք սակայն չէին հասել իրենց նպատակին։ Իսկ սա մայ պայթյունը մարզադաշտում ճակատագրական եղավ «Շախտյորի» նախագահի համար։

[illegible]

ՇԱԽՄԱՏ

Գավաթի խաղարկության շարունակությունը՝ Լյուբլյանայում

Ինչպես հայտնի է, շախմատի Հայաստանի ուժեղագույն թիմը՝ «Երեւանը», Հոռոմում անցկացված Եվրոպայի գավաթի խաղարկության մրցափուլերում փայլուն հաղթանակներ տանելով իրավունք ստացավ շարունակել պայքարը գավաթի համար։ Ավարտվեց պայքարը նաեւ մյուս խմբերում, եւ հայտնի դարձան այն ակումբները, որոնք «Երեւանի» եւ գավաթի անցյալ տարվա նվաճողի՝ Սարաեւոյի «Բոսնիայի» հետ միասին հանդես կգան վճռական մարտերում։ Այդ թիմերն են Բուդապեշտի «Հոնվեդ մեդի ֆլորան» (Հունգարիա), Զեմունի «Ագրոունիվերսալը» (Հարավսլավիա), Բեռլինի «Սորրսվերեյն Էմոոր» (Գերմանիա), «Բեեր Շեւան» (Իսրայել), Օսիեկի «Տեյնա Սուրան» (Խորվաթիա), Չելյաբինսկի «Կադիսը» (Ռուսաստան)։ Ուժեղագույնների հանդիպումները օլիմպիական մրցակարգով (պարտվողը դուրս է մնում պայքարից) կանցկացվեն դեկտեմբերի 1-3-ը Լյուբլյանայում (Սլովենիա)։ Զույգերի վիճակահանությունը նախատեսված է անցկացնել մրցափուլերից մոտ տասը օր առաջ։

Եւ վերջում շախմատասերների ուշադրությանն ենք ներկայացնում Հոռոմում մեր շախմատիստների խաղացած գավաթային երկու պարտիա։

Գ. Հ.

[illegible]
«Երեւան»-«Բոսնիա»

1. d4 Ձf6 2. c4 g6 3. g3 Փg7 4. Փg2 0-0 5. Ձc3 d6 6. Ձf3 Ձc6 7. d5 Ձa5 8. b3 c5 9. Փb2 e5 10. de fe 11. 0-0 Ձc6 12. Թd2 d5 13. cd ed 14. Ձg5 Ձe7 15. Նad1 Փf5 16. e4 de 17. Թe2 Թe8 18. Թc4+ Աh8 19. Ձc:e4 Ձ:e4 20. Փ:g7+ Ա:g7 21. Ձ:e4 Փ:e4 22. Փ:e4 Թc8 23. Թc3+ Աg8 24. Թe5 Նf7 25. Փd3 Նg7 26. Փc4+ Աh8 27. Փe6 Թf8 28. Թ:c5 Ձc6 29. Թc3 Նab8 30. Նfe1 h6 31. Փd5 Աh7 32. Փ:c6 [illegible] 33. Նe6 Ն:c6 34. Ն:c6 bc 35. Թ:e6 Թa3 36. Նd8 Թ:a2 37. Թe8 Թb1+ 38. Աg2 g5 39. Թh8+ Աg6 40. Նd6+ Աf5 41. Թe8+, 1:0

[illegible]
«Երեւան»-«Բոսնիա»

1. d4 f5 2. c4 e6 3. Ձc3 d5 4. Ձf3 Ձf6 5. Փf4 c6 6. e3 Փe7 7. h3 0-0 8. Փd3 Ձe4 9. g4 Թa5 10. Թb3 g5 11. Փ:b8 Ն:b8 12. gf Ձ:c3 13. bc ef 14. Ձ:g5 Աh8 15. h4 Փd7 16. f4 c5 17. Աf2 cd 18. cd Թd2+ 19. Փe2 dc 20. Թ:c4 Ն:c8 21. Ձf7+ Աg7 22. Նhg1+ Աf6 23. Թd5 Նc5 24. Թ:d7 Նc2 25. Նae1 Ն:f7 26. Թd5 Նc5 27. Թ:b7 Փd6 28. Թa6 Նd5 29. Թc6 Աe6 30. Նd1 Թ:a2 31. Թc4 Թa5 32. Փf3 Փe7 33. Նa1 Փ:h4+ 34. Աe2 Նc7 35. Ն:a5, 1:0

ՃԱՆԱՉՈՒՄ

Կարո Ղազարյանը հոր հետքերով

[illegible], Փարիզ

«Ազգը» արդեն գրել է, որ Ֆրանսիայի անցյալ տարվա չեմպիոն եւ ներկայիս գավաթակիր «Պարի Սեն Ժերմենում» հայտնվել է երկրորդ հայ ֆուտբոլիստը՝ Կարո Ղազարյանը։ Ֆուտբոլային հիանալի տվյալներ եւ մեծ հեռանկար ունեցող այս պատանին ծնվել է 1978 թ. սեպտեմբերի 27-ին Բեյրութում։ Կարոն 8 տարեկան էր, երբ ծնողները տեղափոխվեցին Փարիզ։ Հայրը՝ Հրայր Ղազարյանը, խաղում էր Բեյրութի «Անդրանիկ» թիմում եւ 1970 թ. տեղափոխվեց ՀՄՄ։ Հրայր Ղազարյանը Լիբանանի լավագույն խաղացողն էր։ Մայրը 70-ական թթ. Լիբանանի ուժեղագույն հեծանվորդուհիներից մեկն էր եւ ՀՄՄ-ի կազմում խմբային մրցումներում մի քանի անգամ Լիբանանի չեմպիոնուհի է եղել։ Գալով Ֆրանսիա, Կարո Ղազարյանն անմիջապես ընդգրկվեց Ալֆորվիլի «Լիոն» թիմում։ 1993-94 թթ. խաղաշրջանում հանդես է եկել «Կրետեյի» մինչեւ 17 տարեկան ֆուտբոլիստների կազմում։ Այս տարի նրան ընդգրկել են «Պարի Սեն Ժերմենի» նախապատրաստական կենտրոն։ Ուշագրավ է, որ այստեղ ֆուտբոլին զուգահեռ պատանի խաղացողը սովորում է էլեկտրատեխնիկի մասնագիտություն։ «Կարոն միայն երազում է ֆուտբոլի մասին եւ շաբաթական 40 ժամը չափից ավելի շատ է էլեկտրատեխնիկի մասնագիտությունը յուրացնելու համար։ Նրան առաջարկել են հավելյալ մասնագիտություն ընտրել, որպեսզի ավելի շատ ժամանակ ունենա ֆուտբոլ պարապելու համար։ Կարո Ղազարյանը իր տարիքային խմբում հանդես է եկել Փարիզի լիգայի հավաքականում եւ անցկացրել է ութ խաղ։ Նա ձախ պաշտպան է։ Կարոյին շրջանցելը շատ դժվար է։ Նա հաճախ է մասնակցում գրոհներին եւ իրացնում է թիմի թե տուգանային եւ թե 11 մետրանոց հարվածները։ Կարո Ղազարյանն իր ֆուտբոլային կենսագրությամբ շատ է նմանվում Յուրի Ջորկաեֆին։ Թե Յուրիի, եւ թե Կարոյի հայրը ֆուտբոլիստներ էին։ Յուրիի հայրը պաշտպան էր, տղան հարձակվող է, Կարոյի հայրը հարձակվող էր, ինքը պաշտպան է։ Ջորկաեֆն էլ իր թիմում է իրացնում ազատ հարվածները։ Ուրեմն հույս կա, որ Կարո Ղազարյանը Յուրի Ջորկաեֆի պես կդառնա մեծ ֆուտբոլիստ։ ■

Կարո Ղազարյանը, Անտուան Բոյաջյանը եւ Յուրի Ջորկաեֆը

Tigranes

ՌԻՇԱՐԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Պարռնայք գործարարներ

Tigranes Worldwide ֆիրման հրավիրում է մեծածախ առեւտրի ցուցահանդես-վաճառքի և առաջարկում՝

1. Ամերիկյան կոսմետիկա՝ վիտամին «E»-ով հարուստ, մաշկը սնուցող, բարձ և բնական: Նույն համարի կոսմետիկայի ցանկացած տեսակ և հարյուրավոր համարների գույներ, գույներ, գույներ...

USA COSMETICS

2. Ֆրանսիական դիզայն և ճապոնական հուսալիություն ունեցող SHIVAS ֆիրմայի ժամացույցներ՝ անթրեւակայելի քանակի, ձեւերի ու տեսակների:

3. Ամերիկյան TAMBRAND ֆիրմայի «Տամպաքս» և «Լիբբես» կանանց բարձրորակ տամպոններ (կլասիկ, նորմալ, սանտ-սանինի, գիշերվա համար, կույսեր նորմալ, կույսեր սուպեր):

TAMPAX

4. Շվեդական LIBERO ֆիրմայի մանկական տակաշորեր (подгузник) ներծծման բարձր աստիճանով և 4 տարբեր չափսերի՝ մինի, միդի, մաքսի և մաքսի փլյուս:

5. Շվեդական բարձրորակ հիգիենիկ բամբակ: COTTON

Ցուցահանդես-վաճառքի ընթացքում, յուրաքանչյուր ժամը մեկ, կանցկացվի վիճակախաղություն:

Պարոնայք գործարարներ, մենք սպասում ենք Ձեզ Հ. Պարոնյանի անվ. երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում՝ նոյեմբերի 20-ին և 21-ին ժամը 10.00-ից 19.00 հեռ. 58-03-09, 53-09-71

կամ այցելեցեք ֆիրմային խանութ Հոկտեմբերի 23-ից, Մաշտոցի 20 հասցեով (մուտքը՝ Վաղարշապատ Արքայի, Ծովակին Ամիրյան, փողոցի կողմից), հեռ. 53-78-28:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԲՈՍՆԻԱ

Խորվաթները Կրաինայում «խանձված հողի» քաղաքականություն են վարում

Ֆրանսիական «Լիբերասիոն» ամսագրի համաձայն, 1991 թվականից, այսինքն նախկին Հարավսլավիայի տարածքում պատերազմի սկզբից Սերբիա է եկել 460 հազար փախստական: Իսկ այն բանից հետո, երբ 2 ամիս առաջ ամերիկացիների կողմից վարժեցված խորվաթական ճառակայծ բանակը մի քանի օրվա ընթացքում կարողացավ գրավել խորվաթական Կրաինան, փախստականների թիվն ավելացավ եւս 160 հազարով: Սակայն Կրաինայից ոչ բոլոր սերբերն էին փախել: Ավելի քան 3,5 հազար, հիմնականում տարեց մարդիկ, մնացել էին իրենց տներում: Օգոստոսից սկսած զանգվածային լրատվության միջոցներում անընդհատ հաղորդագրություններ էին հայտնվում այն մասին, որ խորվաթները Կրաինայում մնացած սերբերին սպանում են, իսկ նրանց տներն այրում: Սակայն այդ մասին պաշտոնական հայտարարություն չէր եղել: Եւ ահա կիրակի օրը Կրաինայի հարավային մասի ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի հրամանատար, կանադական բրիգադային գեներալ Ալեն Ֆորենը մեղադրել է խորվաթական իշխանություններին բռնությունների մեջ: ՄԱԿ-ի տվյալներով, արդեն հայտնաբերվել է 128 դիակ: Այդ մարդիկ, հիմնականում, գլխին դիմահար կրակելով են սպանվել: Գեներալ Ֆորենի կարծիքով, խորվաթական Կրաինայի հարավային մասում տարածված սերբերի տների հրդեհումները ցույց են տալիս, որ խորվաթները նպատակադրված ձեւով «խանձված հողի» քաղաքականություն են վարում: ՄԱԿ-ի դիտորդների վկայությամբ տարածաշրջանի մոտավորապես 21 հազար տներից 16,5 հազարը կամ ամբողջովին է ոչնչացվել, կամ էլ լուրջ վնասվել է կրակից: Գեներալ Ֆորենը հայտարարել է, որ խորվաթական զինվորներն էլ են ճնշվել հրդեհումներ կատարելիս եւ չնայած ինքը չի կարող ոչինչ, բայց դա պետական քաղաքականության արդյունք է, սակայն փաստ է, որ խորվաթական իշխանությունները ու ոստիկանությունը ոչինչ չեն ձեռնարկել, որպեսզի կանխեն այդ գործողությունները: Երբ դա նույնիսկ գիտակցված քաղաքականություն չէ, միեւնույն է, բոլոր դեպքերում այդ գործողությունները ընդունվում են ներողամտորեն, քանի որ չի երեւում, թե որեւէ մեկը փորձում է դադարեցնել այդ հրդեհումները: Կրաինայում մնացած սերբերն ասում են, թե վախեցած են եւ ուզում են լքել այդ երկիրը: Խորվաթական զինվորներն ու զինված քաղաքացիական անձինք այրել եւ թալանել են նրանց տները: Նրանց մոտ մի քանի անգամ են եկել: Տարել են ամեն ինչ, տրակտորներից եւ անասուններից սկսած վերջացրած սանտեխնիկայով եւ փոխկալիսյալ: Սերբական գյուղերը կանխամտածված ձեւով անջատվել են ջրամատակարարումից եւ էլեկտրաէներգիայից, բնակիչները զրկվել բժշկական օգնությունից եւ սոցիալական ապահովությունից: ՄԱԿ-ի աշխատակիցների խոսքերով, Կրաինայի սերբերը անօգնական են մնացել վերահաս ձմռան դիմաց: Ահա թե ինչ է գրել ֆրանսիական «Լիբերասիոն» թերթը. «1991 թ. հոկտեմբերին բալկանյան վառոդի տակառը պայթեցրած պատերազմի առաջին իսկ օրից բոսնիական սերբերը փստացնում էին իրենց եւ ուրիշներին, թե Բելգրադում գտնվող ավագ եղբայրը, ի դեմս ամենազոր Սլոբոդան Միլոշեւիչի, ցանկացած իրավիճակում կգա օգնության, իսկ Միլոշեւիչն էլ, իր հերթին, ունի սատարող ավագ եղբայր ի դեմս Ռուսաստանի: Այժմ պատերազմի քամիները մյուս կողմ փչեցին: Խորվաթներն ու մահմեդականները հարձակվում են, բոսնիական սերբերի թարախված բանակը նահանջում, տեղ-տեղ էլ խուճապահար փախչում: Հանկարծ բոլորի համար պարզ դարձավ, որ Բելգրադը չի պատրաստ օգնելու Պալեին: Իսկ Ռուսաստա՞նը, ի՞նչ է անում Ռուսաստանը: Ռուսաստանի ղեկավարությունը երկմտանքի մեջ է: Սերբական դիրքերին ՆԱՏՕ-ի օդային հարվածների դեմ լոկ կցանկանալի իր դեմ կշտամբանք հարուցել, բայց Ռուսաստանը իր սեփ հավանականությունները թողել է դիվանագիտության մեջ, սակայն քաղաքական գոտին էլ լավ չի, քանի որ դա միայն կընդգծի Ռուսաստանի անզորությունը, արեւմտյան դաշնակիցների քաղաքականությունը որեւէ բանով հակադրելու, Բալկաններում վերջապես մի ընդհանուր գիծ ճշտելու նրա անընդունակ լինելը»:

ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

ԱՄՆ-ում երկկուսակցական համակարգը կվերանա՞

Երկար ժամանակ ամերիկյան դեմոկրատիայի անբաժանելի մասը համարված երկկուսակցական համակարգի հետագա գոյությունը հարցականի տակ է: 1992 թ. նախագահական ընտրությունների թեկնածու տեխասցի միլիարդատեր Ռոս Պերոյի կողմից Անկախության կուսակցության ստեղծումը փորձաքար է դարձել ամերիկյան քաղաքական համակարգի համար, որի հետագա գոյությունն արդեն վիճարկվում է ընտրություններում ձեռնպահ մնացողների թվի ռեկորդային աճի հետեւանքով: Նոր գաղափարներից զուրկ Դեմոկրատական կուսակցությունը եւ հակասությունների մեջ հայտնված «Պահպանողական եւ ռադիկալական» Հանրապետական կուսակցությունը ավելի ու ավելի քիչ ամերիկացիների են հրապուրում: Այսօր ԱՄՆ-ի քաղաքացիների 30-45 տոկոսը իրենց համարում են անկախական: Քաղաքական գործիչներից ոմանք փորձում են իրենց կողմը գրավել չկողմնորոշված այդ ընտրողներին, որոնք ձգտում են համաձայնեցնել տնտեսական ազատականությունն ու սոցիալական իրավունքները: Ռոս Պերոյի օրինակին փորձում են հետեւել սենատոր Բիլ Բրեդլին, հոգեւորական Ջեսի Ջեքսոնը եւ գեներալ Քոլին Փաուելը:

L'EXPRESS

ԲԱՔՎԻ

Շարունակվում է Ալիեւին ծաղրող լրագրողների դատը

Շաբաթ օրը Բաքվի ընդդիմադիր «Ազադլիգ» թերթի աշխատակիցները որոշել էին ցույց կազմակերպել, բողոքելով «Չեշմա» երգիծական թերթի 4 աշխատակիցների դատի դեմ: Սակայն Բաքվի ոստիկանությունը հարձակվել է խմբագրության վրա եւ խուզարկություն կատարելով ցենզում խանգարել է նրանց: Խուզարկությունը, ինչպես հայտնել է Թուրան գործակալությունը, կատարվել է պայթուցիկ սարք փնտրելու պատրվակով, սակայն ոչ մի այդպիսի սարք չի հայտնաբերվել: «Չեշմա» թերթի 4 լրագրողներ ձերբակալվել են դեռեւս փետրվարին եւ մինչեւ այժմ կալանքի տակ են: Նրանք մեղադրվում են նախագահ Հեյդար Ալիեւի պատիվն ու արժանապատվությունը վիրավորող անեկդոտներ եւ ծաղրանկարներ հրապարակելու համար: Ինչպես հայտնել է «Աստրեյտեդ պրես» գործակալությունը, մեղադրյալները դատարանի դահլիճ են բերվել ձեռնակապանքներով: Ձերբակալվածներից մեկը՝ Այազ Ահմեդովը հայտարարել է, որ իրենք անօրինական են ձերբակալվել: Չորս լրագրողներն էլ ընդդիմադիր կուսակցությունների անդամներ են եւ, Ահմեդովի կարծիքով, խորհրդարանական ընտրություններից առաջ իրենց դեմ կազմակերպված դատավարությունն ընդդիմության հետ հաշվեհարդարի եւս մի օրինակ է:

Արեւմտյան լրագրողների խոսքերով, ժողովրդավարական երկրներում անեկդոտներ եւ ծաղրանկարներ հրապարակելու համար հնարավոր չէ դատել որեւիցե մեկին: Իսկ Ադրբեջանում մեղադրյալներին սպառնում է 3-5 տարվա ազատազրկում: ■

Հայտարարություն

Հոկտեմբերի 18-ին, ժամը 14-ին, Գրողների տան Մեծ դահլիճում տեղի կունենա գրական հանդիսություն՝ նվիրված գրող Համաստեղի ծննդյան 100-ամյակին: Բացման խոսք՝ Էդ. Ջրբաշյանի: Նյութ կունենան հանրապետության անվանի ասմունքողներ, եւ ռադիոներ:

Հայաստանի Գրողների Միություն

LEVON TRAVEL

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ
ՄՈՍԿՎԱ
ՍՈՖԻԱ
ՍԱԼՈՆԻԿ
ԱԹԵՆՔ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ
ԲԵՅՐՈՒԹ
ՄՈՍԿՎԱ
ԴՈՒԲԱՅ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
ՄՈՍԿՎԱ
ՊՐԱՀԱ
ՓԱՐԻԶ
ԹԵՀՐԱՆ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
ՓԱՐԻԶ
ՄՈՍԿՎԱ
ԹԵԼ-ԱՎԻՎ
ԲՈՒՐԳԱՍ

ՈՒՐԲԱԹ
ՄՈՍԿՎԱ
ԴՈՒԲԱՅ
ԱԹԵՆՔ

ՇԱԲԱԹ
ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ
ՄՈՍԿՎԱ
ՖՐԱՆԿՖՈՒՐՏ
ՎԻԵՆՆԱ

ԿԻՐԱԿԻ
ԹԵՀՐԱՆ
ՄՈՍԿՎԱ
ԹԵԼ-ԱՎԻՎ
ԲԱՐՍԵԼՈՆԱ

ԱՅՍ ՔԱՂԱՔՆԵՐԻՑ ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԿԵՏ
ՎՍՏԱՀԵՔ ՄԵՐ 37-ԱՄՅԱ ՓՈՐՁԻՆ

A STYLE 58.18.41

LEVON TRAVEL Սայաթ Նովա 10, հեռ. 7(3742) 52-52-10, 52-52-84

digitised by A.R.A.R.@